

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
10. SJEDNICE DOMA NARODA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH,
održane 18.07.2003. godine, s početkom u 11:05 sati

PREDSJEDAVAJUĆI
VELIMIR JUKIĆ

Ja vas pozivam da krenemo sa radom. Poštovani izaslanici, vaše ekselencije, dame i gospodo, predstavnici sredstava javnog informiranja, sve nazočne lijepo pozdravljam.

Otvaram 10. sjednicu Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

/INTONIRANJE HIMNE/

Na sjednici je nazočno 14 izaslanika, od toga 4 iz reda bošnjačkog naroda, 5 iz reda hrvatskog naroda i 5 iz reda srpskog naroda. Opravdano je idsutan gospodin Halid Genjac, na službenom je putu.

Za 10. sjednicu predlažem sljedeći dopunjeni dnevni red. Nove točke sup od rednim brojem 3. i 10. Dnevni red, ja ću ga pročitati. Dakle, dok se dnevni red podijeli, ja ću reći da smo pod rednim brojem 3. 10. i 15. predložili nove točke, sad ćete dobiti i vidjet ćete o čemu se radi. Ja ću početi sa čitanjem dnevnog reda radi stenograma.+

1. Odgovori na izaslanička pitanja i izaslanička pitanja
2. Usvajanje zapisnika 8. i 9. sjednice Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine;
3. Izjašnjenje Doma naroda o izviješću Zajedničke komisije oba doma o postizanju sporazuma o istovjetnom tekstu zakona o izmjernama i dopunama Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH;
4. Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu – drugo čitanje, predlagatelj Vijeće ministara;
5. Zahtjev za razmatranje Prijedloga zakona o Vijeću ministara BiH, po članku 100. Poslovnika Doma naroda – predlagatelj Vijeće ministara;
6. Opći pravci i prioriteti u sprovođenju vanjske politike BiH – predlagatelj Predsjedništvo BiH;
7. Plan mjera i radnji na poboljšanju sigurnosne situacije u BiH – predlagatelj Vijeće ministara;
8. Davanje suglasnosti za ratificiranje Općeg sporazuma o povlasticama i imunitetima Vijeća Evrope, Pariz 2. rujan 1949. godine Protokola od 6. studenog 1992. godine – predlagatelj Predsjedništvo BiH;

9. Prijedlog odluke o ratificiranju Sporazuma o unapređenju zaštiti investicija između BiH i OPEK-a, Fond za međunarodni razvoj – predlagatelj Predsjedništvo BiH;
10. Prijedlog odluke o ratificiranju Sporazuma o razvojnog kreditu – Projekat razvoja male komercijalne poljoprivrede, Kredit broj 3742 između BiH i Svjetske banke Međunrodne asocijacije za razvoj IDA – predlagatelj Predsjedništvo BiH;
11. Davanje suglasnosti za otkazivanje bilateralnih sporazuma između BiH i Republike Češke – predlagatelj Predsjedništvo BiH
  - a) Trgovinskog psorazuma između Vijeća ministara i Vlade Republike Češke od 20. siječnja 2000. godine,
  - b) Ugovora o trgovini i plovidbi između Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i Republike Čehoslovačke od 14. studenog 1928. godine,
  - c) Dogovora o suradnji na suzbijanju povreda carinskih i deviznih propisa od 12. studenog 1976. godine,
12. Izviješće o radu Komisije za vanjsku i trgovinsku politiku Doma naroda za period veljača – svibanj 2003. godine;
13. Izviješće sa proljetnog zasjedanja Parlamentarne skupštine NATO saveza
14. Izviješće o finansijskom poslovanju Javnog poduzeća NIO Službeni list;
15. Informacija o aktivnostima na pripremama izgradnje auto-ceste Koridor 5c.

Čuli ste predloženi dnevni red. Ja otvaram raspravu o prijedlogu dnevnog reda. Ko se želi javiti? Gospodin Hasan Čengić. Gospodine Čengiću izvolite.

HASAN ČENGIĆ

Gospodine predsjedavajući, uvaženo predsjedništvo Doma, poštovane kolege, članovi Vijeća ministara, predstavnici međunarodnih institucija, ostali prisutni i predstavnici medija,

Ja bih iskoristio priliku, ako dopustite da predložim samo male promjene u rasporedu tačaka postojećeg dnevnog reda, pa bih predložio tako da izvještaj o radu Komisije za vanjsku i trgovinsku politiku Doma naroda za period februar-maj 2003. godine, postane 8. tačka, umjesto 12. Da Prijedlog odluke o ratifikaciji Sporazuma o unapređenju i zaštiti investicija između BiH i OPEK-a ostane 9. Dakle, i pored pomjerama da ostane 9. tačka i davanje saglasnosti za otkazivanje bilateralnih sporazuma između BiH i Republike Češke da bude 10. tačka dnevnog reda. Evo, samo ovo.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Čengiću. Tospodin Tomislav Limov.

TOMISLAV LIMOV

Poštovani gospodine predsjedatelju i dopredsjedatelji, cijenjeni predstavnici Vijeća ministara, dame i gospodo, uvaženi gosti, predstavnici sredstava javnog

infomiranja, stručnih službi, Predsjedništva i ostalih državnih institucija, koji nazoče ovoj sjednici,

Ja sam na našoj prošloj sjednici, zbog toga što mi ministar Kebo, odnosno Vijeće ministara nije u ruku predviđenom našim poslovnikom odgovorilo na izaslaničko pitanje, zatražio od Kolegija da sukladno članku 121. točka 5. obvezno uvrsti u prijedlog dnevnog reda točku koja se odnosi na zapošljavanje povratnika. Ne znam zbog čega Kolegij nije stavio rečenu točku u prijedlog dnevnog reda za današnju sjednicu, jer to je po Poslovniku obvezano činiti. Ali, čak i da nije, poslovnički obvezan, on je to trebao učiniti, s obzirom na važnost pitanja povratka i njihovog zapošljavanja kao uvjeta, da bi on bio održiv, a i s obzirom na činjenicu da je jučer i Zastupnički dom usvojio Strategiju i plan povratka, tako da cijelim da, s obzirom da smo dobili ovaj dokument mnogo ranije, on je na koncu urađen u prosincu prošle godine i ne vidim razlog zašto ovu problematiku odgadamo, a moje pitanje je, u stvari, jedno od pitanja naznačenih u ovoj strategiji i, naravno, ukoliko možemo danas voditi raspravu o problematici vezano za strategiju, ja ću se u svojoj diskusiji uključiti u ovom segmentu, koji je, kažem, naznačen u Strategiji.

VELIMIR JUKIĆ

Samo trenutak. Još jedanput ponovite. Tražite da se u dnevni red uvrsti točka pod nazivom, kako ćemo je formulirati.

TOMISLAV LIMOV

Ja sam je formulirao i dostavio vama u pisanoj formi – zapošljavnaje povratnika s posebnim naglaskom na njihovo zapošljavnaje u javnim i državnim poduzećima, ustanovama i organima uprave na svim razinama, ali, kažem da sam spreman, ukoliko ide strategija, da se uklopim sa ovom problematikom kroz svoju diskusiju. Hvala lijepo.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodine Limov. Ko još želi govoriti o dnevnog redu? Gospodin Brka.

OSMAN BRKA

Uvaženi predsjedavajući, uvažene kolege, uvaženi goste,

Ja imam nešto slično što je imao gospodin Limov, samo je na drugu temu. Ja sam u aprilu mjesecu postavio pitanje članu Predsjedništva BiH gospodinu Dragatu Čoviću na koji nisam do danas dobio odgovor. U više navrata na prošlim sjednicama ja sam upozoravao i odgađao da se to stavlja na dnevni red.

Međutim, ja, zaista, tražim od Kolegija i od Doma da se ispoštuje član 121. i da se stav 5. ispoštuje. Ako se odgovor ne dostavi u roku iz člana 121. stavak 3. podnositelj pitanja može tražiti od Kolegija da pitanje koje traži odgovor obvezno uvrsti u dnevni red sljedeće sjednice Doma. Ja tražim da se to uvrsti na današnju sjednicu.

VELIMIR JUKIĆ

Samo ponovite točno pitanje gospodine Brka.

OSMAN BRKA

Vi ste pitanje dobili u pisanoj formi, tražim izjašnjenje gospodina Dragana Čovića, člana Predsjedništva, sada predsjedavajućeg Predsjedništva BiH o intervju koji je dao Vašington Tajmsu 17.03.2003. godine. Ja će o tome intervju ovdje govoriti, kada se bude uvrstila tačka dnevnog reda.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodine Brka. Ko se još javlja o raspravi o dnevnom redu? Više nema prijavljenih. Zahvaljujem. Ja će sada krenuti na izjašnjenje o prijedlozima oko izmjene dnevnog reda.

Imali smo od gospodina Čengića, čuli smo i obrazloženje da dođe do određene rotacije, odnosno pomjeranja u redoslijedu točaka dnevnog reda i to: točka 12. iz prijedloga da ide na mjesto 8. a točka 10. iz prijedloga da ide na mjesto 11. da ide na mjesto 10. a da ostala se sama pomjeri i dobije novu numeraciju, jeste, 9. ostane 9. Ovo je prijedlog gospodina Čengića. Čuli smo obrazloženje, jer je izvjestilac, odnosno predsjednik komisije, pa će biti izvjestilac po ovim točkama, a ima neke obveze dogovorene ranije, pa, evo, samo to da uradimo.

Ko je za prijedlog gospodina Čengića?

Ko je za?

Ko je protiv'

Ko je uzdržan?

Zahvaljujem i konstatiram da smo jednoglasno sa 14 glasova za, usvojili prijedlog gospodina Čengićao pomjeranju točaka kao što je rečeno, dakle, točka pod brojem 12. bude na mjestu broj 8. točka broj 11. na mjestu broj 10. a ostalo ide po redu kako već i stoji.

Idemo na prijedlog gospodina Tomislava Limova. Dakle, radi se o ne odgovorenom izaslaničkom pitanju i gospodin Limov traži da to uvrstimo u dnevni red. Samo ovdje još jedna dilema, koja nije rečena. Kolegij je predložio, mi smo predložili, Dom mijenja. Dakle, gospodin Limov je zatražio da se u dnevni red današnje sjednice uvrsti pitanje zapošljavanje povratnika u državnim institucijama i to sve što podrazumijeva. Dakle, ne samo države nego entiteta, županija, općina i svih onih što je javne ustavnove, odnosnio državne ustanove.

Gospodin Nade Radović

NADE RADOVIĆ

Dame i gospodo, gospodo predsjedavajući, uvažene kolege i dragi gosti,

U cilju efikasnijeg rada i, uz uvažvanje zahtjeva gospodina Limova i gospodina Brke, a uz poštovanje Poslovnika, Kolegij predlaže dnevni red i mislim da član 121. tačka 5. kaže se, odgovor, ako se ne dobije u onoj traženoj formi, nije zadovoljan predlagач, Kolegij pitanje postavlja na dnevni red za narednu sjednicu. Ja bih predožio, ukoliko se Kolegij odluči da se pripremimo za narednu sjednicu, uz svo uvažavanje da možemo, mislim da pitanja zaslužuju jednu kvalitetnu raspravu i da bi mogli imati kvalitetnu raspravu, moramo imati pripremljene materijale. Ja bih predložio, ako se Kolegij odluči da ovo bude na dnevnom redu za narednu sjednicu.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Radoviću. Gospodin Brka želi govoriti. Gospodin Brka, izvolite.

OSMAN BRKA

Ja mislim da ste mi svjedoci, da sam na tri-četiri sjednice odlagao i čekao odgovor, koji nikad nisam dobio. Pošto je to bila moja dobra namjera da se to uradi na jedan korektan način, mislim da više čekati, zaista nema smisla. Ja mislim da to nema smisla.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Brki. Gospodin Limov želi govoriti.

TOMISLAV LIMOV

Kolege izaslanici, ja,naravno, želim samo reći da članak 44. točka 1. obvezuje Kolegij da ovo stavi u prijedlog dnevog reda. Međutim, nije meni cilj da pod svaku cijenu ide ono zašto se ja zalažem. Ukoliko Dom danas svojim zaključkom utvrdi obvezu da na sledeću sjednicu ide točka dnevog reda, vezana za strategiju, a mislim da smo obvezni, onda će ja to prihvatići, jer namjera je, dakle, da se na temeljit način obavi rasprava o jednom, o jednom od najvažnijih pitanja u posdejtonskoj BiH.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Limovu. Ja sam ovo razumio, gospodin Nade Radović je predlagao da ove točke koje bi bile uvrštene, na osnovu članka 121. točke 5. dakle, neodgovor na izaslanička pitanja, da ih uvrstimo u dnevni red sljedeće naše sjednice. Međutim, evo, mi smo imali od ljudi koji su poslali ova pitanja izaslanika, a nisu dobili odgovor, traže da se danas ovo uvrsti u dnevni red. Ja sam sklon razmišljati o tome da ljudi koji su poslali izaslanička pitanja o tom imaju pravo, evo, tražiti poštivanje Poslovnika u točki 121. točka 5. i, naravno, da mi danas ovdje, kao Dom o tome odlučujemo i ja smatram da o tome se trebamo izjasniti. Gospodine Limov, je li vi prihvate prijedlog gospodina Nade Radovića ili ćemo mi i vašu točku staviti?

Gospodine Brka, hoćete li vi da idemo danas ili ćemo na sljedeću sjednicu? Izjasnite se.

OSMAN BRKA

Moj je prijedlog jasan.

VELIMIR JUKIĆ

Dobro, ja sam ovo razumio. Znači, gospodin Limov je kao predlagač prihvatio je da to ide na sljedeću sjednicu, kada ćemo uvrstiti našim zaključkom, a gospodin Hasan Čengić.

HASANČENGIĆ

Ja bih vrlo kratko. Ja razumijem gospodina Brku, koji je bio vrlo strpljiv u traženju ovog odgovora, koji ga ne zadovoljava, a ne zadovoljava ni Klub Bošnjaka da budemo vrlo jasni, ali mislim da bi bilo dobro da, ako se dogovorimo danas da obje tačke, da se dogovorimo, da se izjasnimo danas za obje tačke da idu za narednu sjednicu i, ako je razumljivo da gospodin Brka ne može sam podržati taj stav, ali ako se svi dogovorimo da idemo za narednu sjednicu, onda da tako i glasamo da se ne bismo naglasavali, a gospodin Brka, naravno, iz principijelnih razloga može ostati pri ovom svom stavu, a da iskoristimo priliku da za obje tačke se pripremi i određeni materijal, pa da onda te tačke budu sadržajne i daju rezultat.

VELIMIR JUKIĆ

Mislim da je obrazloženje vrlo razložno. Ako gospodin Brka to prihvaca, a mislim da je to dobro rješenje. Gospodine Brka? Prihvacaće. Dobro. Onda, znači, evo da sa ovim završimo. Dogovorili se da ove dvije točke, koje su bile predložene, to će biti prijedlog o njemu ćemo se izjasniti da budu uvrštene u našu sljedeću, narednu sjednicu Doma naroda.

Ko je za ovakav prijedlog, po ove dvije točke?

Ko je za?

Ko je protiv?

Ko je uzdržan?

Zahvalujem. Konstatiram da je sa 13 glasova za, uz 1 glas protiv, bez uzdržanih glasova odučeno da se ove dvije točke uvrste u dnevni red naše sljedeće sjednice, tj. 11. Ja zahvalujem i pozivam da se izjasnimo o ukupnom dnevnom redu, sa ovim izmjenama koje smo već usvojili.

Ko je za ovakav dnevni red?

Ko je za?

Protiv, uzdržanih nema.

Konstatiram da smo jednoglasno usvojili ovakav dnevni red, uz izmjenu poretka ovih točaka. Zahvalujem i prelazimo na 1. točku dnevnog reda.

Ad.1. Odgovori na izaslanička pitanja i izaslanička pitanja

Otvaram raspravu. Gospodin Goran Milojević.

GORAN MILOJEVIĆ

Poštovane dame i gospodo, dragi gosti,

Ja sam 21. maja postavio pitanje za ovom govornicom, koje je glasilo. Šta je od strane nadležnih organa Federacije BiH urađeno na implementacije Odluke Doma za ljudska prava, kojom je Federaciji naloženo da najkasnije do 10. jula 2003. prestane sa diskriminacijom penzionera povratnika u Federaciju, odnosno svih građana koji su ostvarili svoje pravo na penziju upalatama penzionog osiguranja na području Federacije i obezbijedimo osnovna ljudska prava, pravo na penziju, pravo na blagovremeno liječenje, zdravstvenu zaštitu, te hoće li Vlada Federacije BiH, putem nadležnih institucija početi sa implementacijom pomenute odluke Doma za ljudska prava u navedenom roku? Ja, isto sam bio nezadovoljan kao gospodin Brka, gospodin Limov, nisam dobio na vrijeme odgovor. Ja sam izašao u javnost, na neki način sam pozvao sve meritorne organe da se uključe u rješavanje ovog pitanja.

Dakle, uz probijanje roka, u duplo dužem roku, dobio sam odgovor na poslaničko pitanje, koji je bio, ovako, prilično nejasan. Ja sam ga dobio prije nekih, meni je uručen prije sedam dana i ako je datiran na 27.06. o.g.

U tom odgovoru, evo, mislim da se omalovažavamo mi ovdje i kao Parlamentarna skupština, evo dokaz za to je i greška u mom imenu u obraćanju meni oslovljavaju me sa Milivojevićem. Dakle, nedovoljno ozbiljno ja smatram da se, znači, da misle da je to problem Parlamenta BiH, nedovoljno ozbiljno shvataju naša pitanja i, jednostavno se, bez dovoljno respeka ne odnose prema nama kao predstavnicima zakonodavne vlasti, odnosno Parlamenta BiH, to je pocjenjivanje i institucija BiH i samih nas koji ovdje sjedimo.

U tom odgovoru, koji je napisao gospodin Radovan Vignjević, ministar Ministarstva rada i socijalne politike u Vladi Federacije BiH, nije dat decidirani odgovor na moje postavljeno pitanje, ali ja sam pokušao čitati tu između redova i za mene, na neki način bilo ohrabrujuće i očekivao sam, evo, rješavat će se to pitanje, jer, vidite ovdje, pokušat ću pročitati.

Prema informacijama, sa kojima raspolažemo već su preduzete odgovarajuće pripreme, tako da će povratnici Federacije itd. Dakle, nemaju ni oni potpune informacije.

Iz sredstava informisanja sam saznao da su predstavnici federalnog penzionog invalidskog osiguranja, da jednostavno imaju namjeru da izigraju ovu odluku Doma za ljudska prava i da, praktično, Vlada Federacije nije konkretno učinila na primjeni ove odluke, odnosno njen fond PIO. Vlada Federacije iz ovoga, očigledno, ima tek nejasne namjere da ovo pitanje proslijedi na pravu adresu i da kao izvršni organ predvidi

realizaciju odluke Doma za ljudska prava. Kako je ovom odlukom Doma za ljudska prava postavljen rok, a to je bio 10.07. evo, mi se možemo uvjeriti danas 18.07. da, praktično, Vlada Federacije po ovom pitanju nije ništa učinila.

Ono što u svemu najviše uznemirava, usudio bih se reći, zaprepašćuje stav Vlade Federacije po kojom se navedena odluka ima primijeniti samo na konkretne slučajeve a ne kao opšti princip. Dakle, Vlada Federacije spremna je da ovu odluku primijeni samo na one koji su realizaciju ovih prava tražili pred Domom za ljudska prava, a takvih je bilo nekolicina, a ne za svih 25.000 penzionera, koliko se direktno obratilo federalnom penzionom fondu.

Ovakvim odgovorom i shvatanjem problema, Vlada Federacije je, praktično, pokazala da se po njoj ljudska prava trebaju ostvarivati u parničnim i vansudskim postupcima, a Dom za ljudska prava umjesto institucije, koja donosi odluke od opštег značaja dala karakter parničkog suda, čije odluke se odnose samo na učesnike parničkog postupka. Ovakva shvatanja sasvim sigurno ne doprinose izgradnji pravnog poretku, ne doprinose izgradnji povjerenja u organe i institucije vlasti, a najmanje doprinose svim onim projektima, koji se pokreću pred ovim parlamentom, a kao obrazloženje, odnosno ciljeve, najčešće navode, upravo potrebu zaštite ljudskih prava.

Iz navedenih razloga, ja apelujem na sve vas kolege ovdje da se uključite u rješavanje ovog pitanja i, ujedno, zadžravam pravo da na rješavanje ovog pitanja učinim sve što mi kao delegatu ovog doma pripada od predlaganja odgovarajuće rezolucije do podnošenja odgovarajućeg prijedoga Sudu za ljudska prava u Strazburu. Tim prije, što izgleda, za rješavanje ovog pitanja su spremnije susjedne države, nego što su to domaće vlasti. Evo, Republika Hrvatska, kako nas je prilikom nedavne posjete, informisao, odnosno obavijestio gospodin Račan, predsjednik Vlade, već preuzima mјere predviđene ugovorom o socijalnom osiguranju. Ja sam to provjerio u udruženjima penzionera i video sam da je to stvarno tako, a sličan sporazum sa Srbijom i Crnom Gorom je potpisani i čeka se ratifikacija u našoj parlamentarnoj skupštini. Izgleda da jedino unutar BiH ova prava treba da se ostvaruju pojedinačno u administrativnim postupcima.

Dakle, ovom prilikom ja završavam, možda sam uzeo malo previše, pozivam vas sve da se uključimo na zaštitu elementarnih ljudskih prava penzionera u BiH. Hvala.

VELIMIR JUKIĆ

Hvala gospodine Milovijeviću. Gospodin Limov.

TOMISLAV LIMOV

S obzirom na značaj pitanja, koje ste pokrenuli gospodine Milojeviću, sigurno niste oduzeli previše vremena. Nadam se da će se i ja uklopiti, od prilike u vrijeme koje ste i vi potrošili.

Naime, 70-tak dana nakon što sam postavio svoje izaslaničko pitanje ministru sigurnosti gospodinu Bariši Čolaku, Vijeće ministara utvrdilo je odgovor. Za razliku od

svih prethodnih mojih istupa, moram reći da sam ovaj put zadovoljan sa odgovorom. Zadovoljan u smislu pristupa, koje je imalo nadležno ministarstvo i Vijeće ministara, u pogledu, prije svega, brojki, za koje vjerujem da su točne, mada ima određenih primjedbi, ne od prevelikog značenja, prije svega izračuna postotaka, jer kad je u pitanju primjerice federalni MUP, prem pravilniku, do duše starom 1.464 je izvršitelja planirano, angažirano je 1.266, dakle, procente treba računati u odnosu na one koji su angažirani, jer nikad nije implementiran pravilnik do kraja.

No, dobro, to je manje bitno pitanje. Ono s čim ja nisam zadovoljan, a vjerujem i svatko ko pročita ovaj odgovor, dakle, svi izaslanici, nisam zadovoljan sa stanjem koje ove brojke oslikavaju. Razlozi za moje nezadovoljstvo su sljedeći:

1. Iz odgovora je očevидно da se na dan 26. svibanj tekuće godine primjenjuje stari pravilnik o unutarnjem ustroju federalnog ministarstva unutaršnjih poslova, i ako je Vlada Federacije BiH u prosincu dala suglasnost na novi pravilnik koji je, inače, bio temeljni uvjet da bi federalnom MUP-u IPTF dodijelio certifikat. Prema novom pravilniku broj izvršitelja u federalnom MUP-u je 1000. Pošto mi je poznat razlog ovakvog pristupa i o njemu ču u okviru rapsrave o 6. točki dnevnog reda nešto više reći, prihvatom popunu od 1.266 radnih mjesta u MUP-u Federacije BiH i onda je u tom smislu vidljivo sljedeće: 895 Bošnjaka u odnosu na 1266 je 70,69% - 239 Hrvata je 18,87% - 105 Srba je 8,29% i 27 Ostalih je 2,13%.

Da bi se korektno mogle procjenjivati navedene brojke i postoci, važno je podsjetiti na obveze iz Sanpeterbuškog sporazuma, koji su usklađeni sa popisom stanovništva iz 1991. godine. Dakle, i sa ustavnim promjenama, temeljem implementiranja Odluke Ustavnog suda BiH o jednakopravnosti sva tri konstitutivna naroda i Ostalih na sveukupnoj teritoriji BiH. Ti cijeli procenti su za federalni MUP 50% Bošnjaka, 22% , 20% Srba i 8% ostalih.

Polazeći od ovih postotaka, očevidno je šta treba činiti u federalnom MUP-u da bi ispunili ustavne obveze i dobili istinski multietničku policiju.

Drugo, u rukovodnoj strukturi federalnog MUP-a, imamo od deveta najvažnijih pozicija pet Bošnjaka ili 55% - 3 Hrvata ili 33% i 1 Srbina ili 11%. Jasno je da je u ovom smislu stanje gotovo dobro, ali ni ono nije do kraja dobro, s tim da se jednim potezom može dovesti u okvire idelanog.

Treće, šta reći o brojkama i postocima koji se odnose na MUP RS. Imamo 93,95% Srba, 4,97% Bošnjaka – 0,78 % Hrvata i 0,28% Ostalih. Ako se ovome doda podatak da su na svih devet rukovodnih pozicija Srbi, onda je to, po mom dubokom ubjedjenju, a vjerujem da dijelite moje mišljenje daleko od istinske multietničke policije. Za ovo su odgovorni oni predstavnici međunarodne zajednice, koji su zaduženi za izgradnju multietničke policije i koji daju suglasnost za postavljanje ljudi na sve, prije svega, ovlaštene pozicije. Očito se radi o različitim mjerilima onih koji ni presude naših domaćih sudova ne obvezuju da ta mjerila usklade s interesima i potrebama države BiH.

Četvrto, obrazloženje u odgovoru koje je dato kao opravdanje za postojeće stanje je ne prihvatljivo. Zar je moguće da nitko od 509 nesrba koji rade u MUP-u RS ne zaslužuje obnašati jednu od devet rukovodnih dužnosti.

Peto, što se tiče dijela odgovora, koji se odnosi na detektiranje niskih plaća, kao razloga što u MUP-u RS nismo u mogućnosti postići multietničnost policije. Jasno je da to pitanje treba vrlo ozbiljno razmotriti.

Parlamentarna skupština BiH, u traženju rješenja treba u svom programu rada apredvidjeti problematikuf unkcioniranja policijskog sustava, staviti to na dnevni red i to što prije. Posebice se u tom pogledu moramo potruditi da naša policija bude puno bolje plaćena nego što je danas. Policija je stub države i policajac za isti posao treba dobiti istu plaću na svakom pedlju BiH. To je, dakle, moje duboko ubjedjenje.Naša je dužnost tražiti rješenja u tom pravcu. Takav pristup svima pomaže i nije ni na čiju čtetu. Jesmo li spremni popraviti status onih, bez kojih nema države, posebice ne države, prava ili pravne države, nije do policije do nas je.

I, na kraju, molim vas gospodine predsjedatelju da mi dozvolite samo par riječi pa se više neću javljati, a vezano je postavljanje izaslaničkog pitanja? Je li može?

VELIMIR JUKIĆ

Može, malo ste već prekoračili Goranovo vrijeme, ali evo.

TOMISLAV LIMOV

Hvala lijepa. Ja sam se u ovom prvom dijelu uklopio pa će ovaj drugi dio biti nešto kraći, tako da će od prilike biti standardno.

Naime, na našoj 3. sjednici, održanoj 25. veljača o.g. postavio sam izaslaničko pitanje ministru pravde gospodinu Slobodanu Kovaču. Pitanje se odnosilo na stanje u kaznenim zvodima na području BiH. Vijeće ministara 29.04. utvrdilo je odgovor na moje pitanje. Svoje nezadovoljstvo odgovorom izrazio sam na našoj 7. sjednici održanoj 21. svibnja. Dakle, prije 47 dana. Tom prigodom postavio sam i dva dodatna pitanja i istakao da u nizu obaveza koje stoje pred BiH, na njenom putu evropeizacije i ispunjavanje propisanih standarda u kaznenim zvodima u pogledu ljudskih prava zatvorenika, prostornih uvjeta, broja zatvorenika, kvaliteta smještaja, ishrane, infrastrukture itd.

Polazeći od naznačenog postavio sam, dakle, dva pitanja i to kakvo je stanje u kaznenim zvodima na području BiH i šta moramo učiniti da bi bili ispoštovani standardi i međunarodne konvencije.

I, drugo, je li stanje isto na području Federacije i na području RS i ako nije u čemu se ogledaju razlike. Nažalost, do danas nisam dobio odgovor, pošto ministar i Vijeće ministara nisu ispoštovali odredbe članka 121. točka 3. Poslovnika našeg i, ja sukladno točki 5. ovog istog članka tražim od Kolegija da ova pitanja, na koja sam tražio odgovor obvezno uvrsti u prijedlog dnevног reda naredne sjednice Doma Parlamentarne

skupštine BiH, dostavljam pitanja u pisanoj formi i molim da na narednoj sjednici ne vodimo raspravu kao, vezano za prethodno pitanje da ne tražimo kompromise. Nema ni potrebe. Ima sigurno mjesec, mjesec i po dana dotle. Hvala lijepo.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodine Limov. Ko još želi govoriti pod ovom točkom dnevnog reda? Budući da nema više prijavljenih, ja zaključujem. Gospodin Ante Spajić. Izvolite. Ovo je, točka glasi izaslanička pitanja i odgovori na izaslanička pitanja. Prema tome i odgovori i pitanja nova.

ANTE SPAJIĆ

Gospodine predsjedatelju, štovane dame i gospodo,

Evo ja imam par pitanja ispred hrvatskog kluba izaslanika, budući da se radi o veoma ozbiljnim i bitnim pitanjima, ja ne da tražim samo žuran odgovor, već i kvajetno rješavanje njihovog pitanja.

Prvo pitanje Vijeću ministara. Što Vijeće ministara kani učiniti, vezano za pokušaj OHR-a i OSCE-a da organizira nastavu u Gimnaziji Fra Dominik Mandić u Mostaru, suprotno Okvirnom zakonu o osnovnom i srednjem obrazovanju u BiH, te županijskom Zakonu o osnovnom i srednjem odgoju i obrazovanju Hercegovačko-neretvanske županije? Tražimo pismeni odgovor.

Sljedeće pitanje predsjedatelju Doma naroda. Kada će se oformiti parlamentarno povjerenstvo - komisija za utvrđivanje činjenica kršenja ljudskih prava na Arizoni? Ovo je drugi put kako se postavlja ovo pitanje.

Sljedeće pitanje ministru prometa i veza Federacije BiH. Koliko je ugovoren i znos s izvođačem radova na 11 kilometara auto-ceste Sarajevo – Ilijaš, a koliko je stvarno ispalćemo konačno? Tražimo pismeni odgovor.

Vijeću ministara. Kada će Vijeće ministara osigurati uvjete i koji su to uvjeti, po kojima će državljanji BiH izlaziti na izbore uz predočenje identifikacijskog dokumenta osobna karta, putovnica, odnosno kada će Izborno povjerenstvo sa lokalnim izbornim povjerenstvom usaglasiti biračke popise, kako bi izbjegli registriranje građana skoro svake godine? Toliko i hvala.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodin Spajiću. Ko još želi pod ovom točkom govoriti? Nema više prijavljenih i ja zaključujem ovu točku dnevnog reda. Prelazimo na sljedeću drugu.

Ad.2. Usvajanje zapsinika 8. i 9. sjednice Doma naroda Parlmentarne skupštine BiH

Dobili ste u svojim materijalima ove zapisnike. Ima li neko potrebu govoriti o istima? Gospodin Zrno.

BRANKO ZRNO

Gospodine predsjedajući, gospodo zstupnici, samo uz točku 15. riječ je o Prijedlogu prijelaznog zakona o spajanju carinskih uprava i osnivanje uprave za indirektno oporezivanje. Ovdje su navedeni sudionici rasprave po ovoj točci dnevnog reda. Ja koliko se sjećam, ovdje sam izašao i malo poduze govorio o ovom zakonu i svemu onome što sam ja mislio treba reći uz ovaj zakon. Međutim, ovdje sam izostavljen. Molim ispravku, ako je potrebno, ako je moja priča bila toliko nevažna onda ne treba.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Zrni. Ko još ima potrebu govoriti o ovoj točki, pod ovom točkom? Ako nema, predlažem da usvojimo zapisnike sa 8. i 9. sjednice, uz ispravak i pojašnjenje, onog što je gospodin Zrno ovdje iznio.

Ko je za?

Protiv?

Uzdržanih?

Konstatiram da smo jednoglasno usvojili zapisnike sa 8. i 9. sjednice Doma naroda Parlmentarne skupštine BiH, uz potrebnu nadopunu što je iznio gospodin Branko Zrno. Prelazimo na 3. točku dnevnog reda.

Ad.3. Izjašnjenje Doma naroda o izviješću Zajedničke komisije oba doma o postizanju sporazuma o istovjetnom tekstu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH

Dobili smo izviješće. Ima li neko potrebu ovo komentirati ili ovo, o ovome nešto govoriti? Ako nema, ja predlažem da usvojimo ovo izviješće.

Ko je za?

Protiv?

Uzdržan?

Zahvaljujem i konstatiram da smo jednoglasno usvojili izviješće Zajedničke komisije oba doma o postizanju sporazuma o istovjetnom tekstu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH.

Ad.4. Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu – drugo čitanje – predlagatelj Vijeće ministara

Zakon u prvom čitanju usvojen je u prethodnom sazivu. Sada je drugo čitanje, na temelju zaključka Doma naroda. Zakon je ponovo razmatrala nadležna komisija. U drugom čitanju vodi se rasprava o amandmanima i glasuje se o zakonu. Dobili ste izviješće nadležne komisije. Komisija je usvojila amandmane, koji su postali sastavni dio teksta zakona, a novih amandmana nije bilo.

Zastupnički dom je usvojio Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu na 15. sjednici, održanoj 17. lipnja 2003. godine. Ko se želi javiti za riječ? Gospodin Hasan Čengić. Gospodine Čengiću izvolite. U ime predлагаča ima li potrebe? Dobro, gospodin Čengić, ako bude potrebno, onda će u ime predлагаča. Izvolite gospodine Čengiću.

HASAN ČENGIĆ

Dakle, gospodine predsjedavajući, uvaženi kolege, poštovani prisutni,

Ja ču se ovdje ovog časa, ako mi dozvoli predsjedavajući obratiti u dvije funkcije. Dakle, kao predsjedavajući nadležne komisije, koja je razmatrala ovaj zakon, ali i kao delegat u ovom domu, koji je prihvatio amandmane i predložio amandmane ovom domu. Dakle, kao što je već predsjedavajući rekao, ovaj zakon je razmatran još u prethodnom sazivu, a onda je u ovom sasivotu Predstavnički dom, zajedno sa značajnim brojem amandmana, prihvatio ovaj zakon i on je na taj način prihvaćen. Prema informacijama sa kojima raspolažemo i u nekoliko ministarstva, odnosno Vijeće ministara su, također, prihvatali te amandmane i, oni su uključeni u sastav teksta koji je prihvaćen u Predstavničkom domu.

Kad je u pitanju naš dom, mi smo na komisiji razmatrali amandmane, koje sam formalno predložio, a radi se o potpuno istim amandmanima, bez ikakvih izmjena koji su već predloženi i prihvaćeni na Predstavničkom domu, pa je osnovni stav bio da prihvatajući amandmane, zapravo razgovaramo o identičnom tekstu i da, ako danas usvojimo tekst da tekst bude usvojen, tekst zakona bude usvojen identično u oba doma, kako bi konačno imali zakon.

Ako dopustite samo nekoliko riječi. Smatram da je ovaj zakon izuzetno važan, ne samo po tome što uređuje vrlo važna pitanja i vrlo važne teme boravka i kretanja stranaca i azila, nego posebno po tome, što mi u BiH do ovog časa nemamo zakon, kojim se jedinstveno uređuje ova materija. Ne postoji uopće i, na taj način mi smo bili, zaista, da kažem na marginama onoga što je uobičajeno u modernom, razvijenom i demokratskom svijetu, a istovremeno smo proklamirali naše obveze da idemo u pravcu evropskih standarda, da poštujemo ljudska prava itd. Tako da smatram da je ovaj zakon jedan izuzetno važan zakon s jedne strane, a s druge strane, da je veoma obuhvatam i da je u suštini riješio sva važna pitanja, koja se, inače, ovakvim zakonima u svijetu tretiraju i rješavaju.

Amandmani koji su predloženi, u biti idu zatim da preciziraju osnovne pojmove i radi se o tome da na početku zakona se precizno definiraju neki pojmovi pa se definira da je ministarstvo, a poslije se upotrebljava kontinuirano izraz ministarstvo, što se tiče

Ministarstva sigurnosti,zatim da MUP se odnosi ministarstva MUP-ove entiteta i kantona i policiju Distrikta Brčko i tako redom.

Amandmani u suštini preciziraju i poboljšavaju tekst, ne samo u novotehnici, nego i u nekim značenjima. Ono što je posebno važno, da istaknem posebno važno jesu sljedeće činjenice. Da sada primjenjujući ovaj zakon, nema više nikakvih nejasnoća šta se događa sa bilo tim ko se nađe pred granicama BiH. Vrlo je precizno propisano kakve dokumente ima, koje dodatne dokumente treba imati, kako može dobiti vizu, kad može dobiti vizu, kad može izgubiti vizu, kad može dobiti pravo na privremeni i stalni boravak, kad se može pojaviti sa zahtjevom za azil ili, također je precizno riješeno pitanje, šta ako se neko zatekne u državi BiH, a nema nikakvih dokumenata kojima može dokazati svoj identitet.

Ono što je posebno zanimljivo i što smatram, također, jednom vrlo važnom stvari i doprinosom ovog zakona budućem radu institucija BiH činjenica, da su precizirani nosioci materijalnih obaveza, odnosno finansijskih obaveza, koje mogu nastati zbog boravka i kretanja stranaca ili azilanata. Dakle, vrlo je precizno definirano, ko može pozvati stranca, ko može izdati takav poziv, šta treba da bude u tom pozivu. Ko odlučuje o tome? U kom roku? Kakva su prva svakoga ko smatra da su mu prava ugrožena, ali istovremeno i finansijske obveze svih onih koji se nalaze u tom lancu. Među ostalim, možda, naime, kad su u pitanju amandmani, da bih bio precizan,naime, samo je jedan amandman potpuno nov. Dakle, u cijelosti nov, to je amandman 21 a koji se tiče člana 30. u kome se definira šta se događa sa strancem, koji, iz bilo kojih razloga se zatekne u BiH a nema nikakvih identifikacijskih dokumenata i precizira se da će on zadržati u nadzoru, određenim nadzorom, jasno preciziranim, jasno i ko je nadležna za to, dok se ne utvrdi njegov puni identitet.

Također je značajno, da ovaj zakon, u stvari stvara i nove obaveze institucijama BiH, jer u ovom času BiH nema organizirane, strukturirane institucije, koje bi, automatski prihvatile ove obaveze, pa će biti potreban jedan tranzicijski period u kome će se napraviti nova organizacija funkcioniranja ili primjene ovog zakona i institucije koje će neposredno preuzimati odgovornost.

Na kraju, meni se čini da je vrlo jasno definiran odnos nadležnih institucija, tako da tu tom smislu neće biti nikakvih nejasnoća, preklapanja, ne razumijevanja ili nedorečenosti u smislu nadležnosti državnih institucija, entitetskih institucija, kantonalnih, općinskih itd.

Da zaključim. Smatram da je ovaj zakon izuzetno važan zakon, da se on moež smatrati među onim zakonima, koji su, objektivno, ne samo zakoni koji uređuju BiH kao modernu zemlju, nego i zakon koji je reformski, u smislu da omogućava vrlo jasno funkcioniranje i korenspondiranje sa drugim zemljama i nema nikakve dileme da ćemo usvajanjem ovog zakona, kao država biti komaptibilni onim standardima koji se danas sprovode u Evropi i u modernom svijetu i, da,zapravo, prihvatanjem ovog zakona činimo korak dalje prema onome što se zovu integracije na jednoj strani. Na drugoj strani, pojašnjava niz nejasnoća, koje su do sada postojale i u propisima u legislativi, ali i u

operativi, kako treba rješavati te probleme i, s treće strane, osigurava se vrlo visoki nivo zaštite ljudskih prava svih kojih se ovaj zakon tiče i, na taj način, zapravo, mi dolazimo u situaciju da svako ko hoće doći u BiH, prije nego što dođe ima vrlo jasnu sliku.

Naravno, na kraju biću jasan u jednoj stvari. Nema nikakve dileme da je ovaj zakon u nekim rješenjima mogao biti fleksibilniji. Ima puno rješenja. Ja ću navesti samo jedno. Po ovom zakonu se predviđa mogućnost dobijanja vize za borvak u BiH do godinu dana i, ako vi znate da je u nizu zemalja u svijetu moguće dobiti vizu na pet pa i deset godina odjedanput. Dakle, u tom dijelu ovaj zakon je, možda još uvijek malo nefleksibilan, vjerovatno da će se pojaviti jošneke stvari, kao što je pitanje dobijanja stalnog boravka, ubrzavanja procedure za dobijanje stalnog boravka za investitore itd.

Međutim, ja imam, da kažem i objašnjenje i opravdanje za ovakva stav. Ipak je ovo ogroman napredak u odnosu na postojeće stanje i postojeću legislativu i, vjerujem da će primjena ovog zakona pokazati sve njegove pozitivne strane, a vjerovatno pokazati i neke tačke koje treba popraviti, što će se moći uraditi ranije.

Na kraju, ovaj će zakon, smatram to vrlo važnim, pripomoći BiH i institucijama BiH da uspsotave neuporedivo bolju kontrolu u vezi sa kretanjem i boravkom stranaca, ali i sa, u vezi sa onim što se zove trgovina ljudima, zbog čega je ovaj region, pa i BiH, na neki način još uvijek, što se tiče BiH, možda malo i previše neopravdano prozivana u međunarodnoj javnosti. Smatram da će, dakle, prihvatanjem ovog zakona, ti problemi biti znatno reducirani i da će BiH, na taj način prestati biti tema bilo kakvih međunarodnih razgovora, naravno, oko trgovine ljudima, naravno, nakon implementacije.

Da zaključim. Kao predlagač amandmana, smatram da bi bilo potrebno i želim vas sve kolege pozvati da prihvate ove amandmane i razloge za ove amandmane. Bilo bi ih potrebno usvojiti, kako bi imali tekst zakona identičan u ovom i u Predstavničkom domu, na jednoj strani. I, drugo, smatram da bi bilo, zaista, neophodno da danas se izajsnimo o ovom zakonu, da ga prihvatimo u ovom tekstu kako je predložen i a na taj način damo doprinos daljem jačanju funkcija svih nadležnih organa u BiH. Hvala lijepo.

VELIMIR JUKIĆ

Hvala gosodinu Čengiću. U ime radnog tijela je govorio, ali je imao i dio osobne rasprave. Ima li, ko se sljedeći javlja za riječ? Ako ne, ja ću samo jedno kratko svoje, kratki osvrt i pitanje za, evo ovdje je zamjenik ministra gospodin Mektić, ali ja ću vrlokratko.

Od 4. do 9. ovog mjeseca, održana je godišnja parlamentarna skupština, zasjedanje Parlamentarne skupštine OSCE-a u Roterdamu. Ja, gospodin Zoran Spasojević i gospođa Palavrić bili smo u izaslanstvu Parlamentarne skupštine BiH i, onošto je dobro, a vezano je za ovaj zakon, za ovu problematiku je činejnjica da BiH po prvi puta nije spominjana u negativnom svjetlu, niti bilo kakvom kontekstu.

Međutim, ipak, treba ovdje reći da jedan od problema koji je značajan, a vezan je za ovaj region jeste trgovina ljudima i, ja ovdje postavljam gospodinu Mektiću konkretno pitanje. Je li u dovoljnoj mjeri, ovim zakonom, ali i drugim pripisima koji trebaju uslijediti, ali evo sad ovim zakonom, ovaj problem sagledan, odnosno na jedan ravi način kroz zakon riječen? Jer, kažem ono što se nama i ovoj regiji prebacuje jeste, značajna uloga ovih prostora u trgovini ljudima. Inače, organizirani kriminal, ali, naročito se podvlači trgovina ljudima. Evo, vrlo konkretno pitanje. Naravno, ono što je rekao gospodin Čengić ne želim ništa ponoviti, ovo je vrlo bitan i važan zakon. Oni koji su ga pisali, mislim da jeste tako, kažu da je moderan, da je urađen po ugledu na druge zakone evropskih država. Ja vjerujem da je tako, ali, evo konkretno pitanje. Dakle, da li je u dovoljnoj mjeri regulirao i pitanje kretanja, odnosno ilegalne trgovine ljudima? Gospodine Mektiću, izvolite.

DRAGAN MEKTIĆ

Uvaženo predsjedništvo, poštovani delegati, dame i gospodo,

Ovaj, tačno je da je ovaj zakon već negdje blizu dvije godine, na određen način u parlamentarnoj proceduri i da je, zaista, on bio neophodan da se usvoji, a da je pre toga bio preduslov, hajde tako da kažem, mnogim predradnjama koje su bile neophodne da preduzmu niz institucija u okviru BiH, na sprečavanju određenih pojavnih oblika organizovanog kriminala, pre svega kad je u pitanju i problematika iz oblasti terorizma, odnosno borbe protiv terorizma, a prvenstveno kada je u pitanju bila ne dozvoljena trgovina ljudima i ilegalne imigracije. Mislim da je ovaj zakon, nakon čitvog ovog vremena, obuhvatio svu ovu problematiku i stvorio jedan jak pravni okvir u kome se omogućava, zaista, borba protiv nedozvoljene trgovine ljudima. Stvar je sada da se institucionalno u BiH i organizaciono postave takvo stvari i da se na osnovu ovog zakona, to je obaveza ko стоји ovdje donese i određen broj podzakonskih akata, koja bi pobliže regulisala određenu problematiku vezanu za ovaj zakon, a dobrim dojelom ona se odnosi i na problem nedozvoljene trgovine ljudima. Primjera radi, odmah oslije usvajanja ovog zakona, neophodno je da se donese pravilnih o načinu postupanja sa, i zaštite žrtava trgovine, nedozvoljene trgovine, koji bi podrazumijevao način od pronalaska žrtve nedozvoljene trgovine, njenog smještaja u sigurnosne kuće, tretmana takve žrtve, pa do stvaranja ili načina na koji se može od žrtve trgovine doći dokvalitetnog svjedoka.

Ovaj zakon u okviru zaokruživanja pravne legislative na, krivično pravne legislative na nivou BiH, sigurno da omogućuje da se na jedan kvalitetan način suprotstavimo nedozvoljenoj trgovini i da ovo što ste i vi rekli predsjedavajući, da se definitivno BiH počne da skida ili ne pominje na listama zemalja, gdje se nedovoljno čini, ili, praktično ništa ne čini, vezano za nedozvoljenu trgovinu ljudima. Kažem, znači, nakon usvajanja ovog zakona, koji, sigurno na jedan kvalitetan način rješava ovu problematiku i štiti granice BiH i, na jedan kvalitetan način reguliše kontrolu i režim prelaska džrvane granice, podrazumijeva i donošenje još određenog broja podzakonskih akata, koji će zajedno sa Krivičnim zakonom BiH, Zakonom o krivičnom postupku BiH, koji, kao krivično djelo tretira ovu problematiku, zatim, i podrazumijevajući ovdje i Zakon o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka, sigurno stvara jedan dobar pravni okvir u okviru ove borbe protiv nedozvoljene trgovine.

Ako još dozvoljavate, samo dvije rečenice. Tačno je da je od strane određenih međunarodnih organizacija i vlada pojedinih zemalja, tu prvenstveno mislim na Vladu SAD, BiH svrstana u kategoriju zemalja u najnepovoljniju kategoriju zemalja ili u treću grupu zemalja, dakle, između zemlje u kojima se ne preduzima ništa ili nedovoljno preduzima na ovoj borbi.

Mi smo, razmatrajući, sagledavajući ovu situaciju, vezanu za ovu problematiku i vezano za rok od 90 dana, koji je ostavljen BiH da se tu promijeni stanje, inače će slijediti dodatne sankcije, razmatrali ovu problematiku i preduzeli neke korake. Veoma je bitno bilo da se usvoji ovaj zakon. Postoji akcioni plan iz 2002. godine, vezan za borbu protiv nedozvoljene trgovine. Izmijenili smo dio tog akcionog plana, tako što smo umjesto jedne državne komisije, koja je sama po sebi sačinjena bila od predstavnika niza institucija, kako sa držvnog tako i sa entitetskog nivoa i bila je jedna prilično neoperativno i neefikasno tijelo, uspostavili nacionalno, odnsono državnog koordinatora na nivou BiH za borbu protiv nedozvoljene trgovine. Predložili smo i novu odluku o formiranju udarne grupe za borbu protiv trgovine ljudima, koja će biti sačinjena od predstavnika niza institucija, koje po prioridi svog posla bave se ovom problematikom, predložit ćemo na narednoj sjednici i jedan memorandum o razumijevanju, koji će biti sačinjen između Vijeća ministara i vlada entiteta i Brčko Distrikta i to će biti neke kratkoročne mjere, koje će, sigurno uz ovaj zakon doprinijeti promjenu stanja u ovoj oblasti. Možda je bitno tu samo da se napomene da i nije, možda, stanje kako se prezentira. Trenutno sada, da je unazad par godina dosta učinjeno, vezano za ovu problematiku, ali, jednostavno, do sada nije postojalo na nivou BiH, centralno tijelo, koje bi imalo i sumiralo sve rezultate, koji su na tom planu postignuti, analiziralo ih i u skladu s tim predlagalo određene mjere i radnje. Mi se nadamo, da će, evo, formiranjem ovog ministarstva ti podaci se pratiti na nivou države i da ćemo sa jednim sasvim drugim argumentima, po pitanju ove problematike moći izlaziti i u javnost i pred domaće i međunarodne institucije. Zahvalujem.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvalujem gospodine zamjeniče ministra, na, evo, dosta detaljnimo bjašnjenjima i obrazloženjima. Niko više, ako nema više prijavljenih, ja predlažem da se izjasnimo o tekstu ovog zakona. Nema novih amandmana. Znači, ovaj smo nesporazumo tklonili. Otklonili smo ovu malu nedoumicu. Ipak, nema novih amandmana. Amandmani koji su bili i koje je obrazlagao gospodin čengić u ime radnog tijela, jesu sastavni dio teksta zakona. Glasujemo o ukupnom zakonu. Ko je tekst zakona?

Ko je za?

Ko je protiv?

Uzdržan?

Zahvalujem i konstatiram da smo jednoglasno usvojili Zakon o kretanju, boravku stranaca i azilu i usvojili smo ovaj zakon u identičnom tekstu, kao što je usvojen i u Zastupničkom domu i, na taj način smo, evo, dobili Zakon. Nema potrebe nikakvog usuglašavanja. Ja zahvalujem idemo na sljedeću točku dnevnog reda.

Ad.5. Zahtjev za razmatranje Prijedloga zakona o Vijeću ministara BiH, po članku 100. Poslovnika Doma naroda – predlagatelj Vijeće ministara

Sukladno članku 100. točka 2. Poslovnika Dom odlučuje o zahtjeva da se zakon razmatra po ovom članku nakon rasprave. Zakon je proglašio Visoki predstavnik na privremenoj osnovi. Zastupnički dom je usvojio zakon na 16.sjednici, održanoj 17.07.2003. godine. Amandmani se ne podnose, članak 100.točka 3. Ja otvaram raspravu o proceduri. Nema prijavljenih. Zatvaram raspravu. Dajem na izjašnjenje prijedlog,odnosno zahtjev da se Prijedlog zakona o Vijeću ministara BiH razmatra po članku 100. Poslovnika Doma naroda.

Ko je za?
 Ko je protiv?
 Uzdržan?

Zahvaljujem i konstatiram da je sa 13 glasova za, uz 1 uzdržani glas, usvojen zahtjev za razmatranje Prijedloga zakona o Vijeću ministara BiH, po članku 100. Poslovnika Doma naroda.

Ja otvaram raspravu o zakonu. Ko se javlja za riječ? Gosodin Branko Zrno. Gospodine Zrno, izvolite.

BRANKO ZRNO

Sve vas pozdravljam još jednom. Ovaj izlazak, možda je i besmislen kada je riječ o načinu prihvaćanja zakona, odnosno našem članku 100. našeg poslovnika, ali sam izašao iz nekoliko razloga, najprije principijelno nekoliko rečenica kazati i zato vas molim da me sasluštate. Ponukan sam sa onimšto nam se desilo neki dan u Briselu, jer smo kao parlamentarna delegacija boravili dva dana u evropskom parlamentu i kada se god spomenu zakoni, onda se zakoni u cjelini tretiraju. Nitko ne dijeli gore u evropskom parlamentu, zakone koje je ponudio, odnosno koje je donio i koji su u provedbi, stvarnoj provedbi, koje je donio visoki predstavnik od onih zakona koji su naš prijedlog i naša normalna parlamentarna procedura i uporno nam se i stalno nam se zamijera što vrlo sporo donosimo zakone. Prema tomu, nismo učinkoviti kao parlament. Sad ovdje postavljam principijelno pitanje. Što to trebamo učiniti? Ja sam za princip. Uzeti sve ili odbiti sve. Nisam za selektivan pristup, kako nam se da desiti u oba doma ovog parlamenta. Jedan zakon prihvativmo drugi odbijemo, onda sljedećih pet prihvativmo da bismo sljedeća dva odbili, ne prihvativam. I, zato sam, izašao sam najviše zbog prijedloga da svi ne usvojeni zakoni, a koje je nametnuo Visoki predstavnik u vrlo kratkoj, vrlo kratkom vremenskom rasponu i vrlo brzoj saborskoj proceduri budu pred nama i budu usvojeni, jer to je uvjet da bismo na njih mogli djelovati, da bismo ih mogli mijenjati, da bismo ih mogli prilagođavati i da bismo ih mogli učiniti tamo gdje su logičnima u njihovoj primjeni. Samo sam zbog toga izašao. Zahvaljujem.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Zrni. Ko još želi govoriti o ovoj točki? Gospodin Čengić.

HASAN ČENGIĆ

Samo jedna rečenica. Podržavajući gospodina Zrna u ovoj njegovojo inicijtivi, predlažem da Kolegij razmotri sve ove zakone o kojima je gospodin Zrno govorio i da nam pripremi prijedlog rješenja za ovo. Hoće li to biti da budu svi u jednoj sjednici ili u dvije, uglavnom da Kolegij ovo, da se ovdje dogovorimo da je to obaveza Kolegija da da prijedlog sa ovim dalje. Hvala.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Čengiću. Evo, svima nama na znanje, na upoznanje. Mi smo jedan ovakav zaključak donijeli i mi idemo u tom pravcu, da u što skorijem roku usvojimo sve ove zakone koje je Visoki predstavnik proglašio na privremenoj osnovi, s tim da smo ovdje u konzultaicjama i dogовору sa Zastupničkim domom, tako da to ide paralelno kako bi zakoni stvarno koje i mi ovdje donesemo i oni da budu važeći, kako bi mogli na njih kasnije djelovati. Znači, svi se slažemo i u tome. Ima li još neko da želi govoriti po ovoj temi? Ako nema, ja predlažem da sada usvojimo, da glasujemo o tekstu zakona.

Ko je za?
 Protiv?
 Uzdržanih? Nema.

Konstatiram da smo jednoglasno usvojili Zakon o Vijeću ministara BiH, po članku 100. Time smo završili sa 5. točkom.

Ad.6. Opći pravci i prioritetu u sprovođenju vanjske politike BiH – predlagatelj Predsjedništvo BiH

Izvijeće nadležne komisije ste dobili. Zastupnički dom je primio k znanju ovaj dokument na 15. sjednici, koja je održana 17. lipnja 2003. godine. Ja pozivam predstavnika predлагаča, ako ima potrebu reći. Ima. Izvolite.

PREDSTAVNIK PREDLAGAČA

Gospodine predsjedatelju, gospodo dopredsjedatelji, uvaženi izaslanici, ostali nazočni,

Kada se radi o dokumentu Opći pravci i prioriteti za provođenje vanjske politike, riječ je o dokumentu Predsjedništva, kojeg ga je donijelo u, temeljem ovlasti koju ima u Ustavu BiH. Dakle, vođenje vanjske politike. Dokument je dostavljen na očitovanje, izjašnjenje Parlamentarnoj skupštini. Budući Parlamentarna skupština po Ustavu ima ovlasti, određene ovlasti za, odnosno načine sudjelovanja u vođenju vanjske politike, bilo kroz donošenje proračuna, kojim se financiraju međunarodni predstvnički BiH, kao i na određene druge načine, kao što je davanje suglasnosti za međunarodne sporazuma, a i na određene druge, kroz određene druge vidove.

Što se tiče samog dokumenta, odnosno njegovog sadržaja, riječ je o ažuriranom dokumentu, kakav je već Predsjedništvo bilo donijelo. Riječ je o dokumentu iz ranijeg razdoblja, iz konca 2001., aržuriran je dokument u smislu određenih stvari, koje su već postale realizirane, a one se, prije svega, odnose na komunikaciju spram susjeda. Također je dokument dopunjjen u smislu izvršavanja obveza koje su rezultat određenih dešvanja na globalnoj razini, a i određenih manjkavosti. Dakle, ispravljene su određene manjkavosti kakve su bile u prvom dokumentu. Kroz pripremu za raspravu na parlamentarnim domovima, radna tijela su se očitovala o ovom dokumentu i konstatirano je da u samom budućem radu na dokumentima ovakve naravni je, poželjno uključivanje parlamentarnih tijela, koja za svoju sferu bavljenja imaju vanjske poslove i, to će u svakom slučaju biti jedno načelo, odnosno smjernica, koju će Predsjedništvo u svakom slučaju nastojati ispoštovati, odnosno uvažiti. Zahvalujem.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Anti Grbiću na obrazloženjima. U ime radnih tijela gospodin Čengić, Komisija za vanjsku i trgovinsku politiku.

HASAN ČENGIĆ

Dakle, naša komisija je razmatrala ovaj dokument vrlo ozbiljno. Imali smo vrlo plodnu raspravu i zauzeli smo stavove, koje ste dobili ovdje u pisanom tekstu izvještaja. Stavove smo zauzeli potpuno jedinstveno i vrlo kratko. Smatramo da su osnovni stavovi u ovom dokumentu, apsolutno prihvatljivi i naša komisija ih je u potpunosti podržala, i

Drugo, smatramo da je izuzetno važno da je Predsjedništvo BiH usvojilo ovakav dokument, dakle, principom, kako inače radi, konsenzusom. Ipak, smatrali smo da stilski i tehnički ovaj dokument nije na nivou institucije koja ga je donijela i, zato smo predložili da se, ako je moguće urade te vrste poboljšanja i naknadno.

Sljedeće, konstatirali smo da bi bilo dobro, da se sada, da kažem, unaprijedi rad ili tehnologija na donošenju ovakvih dokumenata, na način da prvu verziju, ili nacrt, draft kako god hoćete Predsjedništvo pripremi i onda je pošalje u komisije za vanjsku politiku oba doma Parlamentarne skupštine, kako bi one imale priliku da stave, eventualno, primjedbe i sugestije i da se onda takav tekst konačno usvaja na Predsjedništvu da bismo na taj način osigurali veći nivo koordiniranosti i saglasnosti na tako važnom dokumentu.

Sljedeće, smatramo i ako ovaj dokument može se shvatiti kao dokument koji važi, faktički, za čitav mandat ovog predsjedništva i ovih institucija vlasti, ipak, smatramo da je materija vanjske politike vrlo živa, da će se neke stvari realizirati manje ili više, da će se pojaviti nove i ideja je bila, sugestija je bila da Predsjedništvo, možda, jedanput godišnje, učini jednu reviziju ovog dokumenta i izvrši određene dopune ili promjene, shodno razvoju situacije na terenu. Zatim, predloženo je, da uz ovaj dokument se, kao jedna vrsta dodatka i dopune ili pojašnjenja samog dokumenta, dodaju i programi rada, okvirni programi rada Predsjedništva, Parlamentarne skupštine i Vijeća ministara, odnosno onih institucija, koje su uključene u donošenje i provođenje vanjske politike.

I, na kraju, predloženo je da se u ovaj dokument jasno stavi, dakle, da se izrijekom stavi u tekst dokumenta da je trgovina ljudima jedno od pitanja i prioriteta, kojima će se BiH i njezine institucije baviti u narednom periodu.

Dakle, uz ove prijedloge i sugestije, mi smatramo da svakako treba podržati ovaj dokument i da bi bilo dobro učiniti ga što više dostupnim javnosti. Hvala.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Čengiću. Jel se netko javlja za raspravu?

Kako nema prijavljenih ja zaključujem, ja bih zaključio ovu raspravu i s tim da ovo što su bili stavovi naše komisije, koju je iznjeo predsjednik Komisije gospodin Čengić, dakle Komisije za vanjsku i trgovinsku politiku. Mislim da je ovo siže i ja evo zbilja nemam potrebe ništa više reći nego sovim se u potpunosti složiti i uz možda jedan zaključak kako je rečeno da usvojimo, odnosno primimo k znanju ovaj dokument koji nosi naslov – Opći pravci i prioriteti u sprovođenju vanjske politike Bosne i Hercegovine od strane Predsjedništva.

Mislim da će, uvažavajući, uzimajući i ovaj naš znači zaključak da se kod izrade ovakvih dokumenata konsultira i upozna Parlament, a opet samo s ciljem da se kroz upoznavanje eventualno nešto novo još primjeti, doda, sugerira, iako je ovo nadležnost Predsjedništva, nećemo se mi u nadležnosti i ne želimo mi mješati, ali smatramo da trebamo biti upoznati i ako možemo nešto korisno sugerirati, predložiti da se uključi, a da kako ova primjedba na određene evo konstrukcije rečeničke itd. mislim da je nam jestu, jer se često puta spominje Bosna će i Hercegovina u ime države Bosne i Hercegovine. Nije Bosna će Hercegovina itd. Tako da to je, ali to je tehnička stvar.

Dobro. Kako se niko ne javlja ja predlažem da evo primimo k znanju ovu informaciju i da ovo zapravo, dokument uz ovaj naš zaključak.

Ko je za ovakvo rješenje da se izjasni? Ko je za?

Ko je protiv?

Uzdržan? Zahvaljujem.

Konstatiram da smo jednoglasno evo usvojili naš zaključak kojeg je rekao ovdje gospodin Čengić i da smo primili k znanju dokument od Predsjedništva Opći pravci i prioriteti u sprovođenju vanjske politike Bosne i Hercegovine za evo ovo razdoblje koje slijedi.

Zahvaljujem i prelazimo na sljedeću točku dnevnog reda. Točka broj 7 glasi

Ad. 7. Plan mjera i radnji na poboljšanju sigurnosne situacije u Bosni i Hercegovini

Izvješće nadležne komisije ste dobili. Zastupnički dom je usvojio Plan mjera i radnji na poboljšanju sigurnosne situacije u Bosni i Hercegovini na svojoj 15. sjednici koja je održana 27. lipnja 2003. godine.

Ja otvaram raspravu. Ko se javlja za riječ? Gospodin Tomislav Limov. Gospodine Limov izvolite.

TOMISLAV LIMOV

Hvala gospodine predsjedatelju. Nadam se da neću imati potrebu danas više izlaziti, ali kada je u pitanju ova problematika ipak osjećam na određen način i dužnost da kažem svoje mišljenje o dokumentu koji je pred nama i kojeg je inače sačinilo Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine kao ispunjenje svoje obveze utvrđene zaključkom Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine s početka travnja ove godine.

Svako ko se sa imalo značajnim pretenzijama pokušava na stručan način baviti ovom problematikom i s minimalno izgrađenim karakterom i dignitetom poznavatelja te problematike ni u snu ne bi dao prolaznu ocjenu jednom ovakvom dokumentu.

Naravno, prije svega imajući na umu činjenicu da je on u svoj naslov stavio tako pretenciozan cilj koji glasi – Plan mjera i radnji u poboljšanju sigurnosne situacije u Bosni i Hercegovini. U poboljšanju, u poboljšanju. Ja stvarno nemam namjeru, hvala gospodine Spasojeviću, ja stvarno nemam namjeru dakle ovom prigodom biti previše strog iz najmanje dva razloga.

Prvi razlog je, znam da Bosna i Hercegovina nema izgrađen jedinstven i učinkovit sustav sigurnosti i drugo znam da Ministarstvo sigurnosti još uvijek u organizacijskom, kadrovskom i funkcionalnom pogledu nije uspostavljen u punom kapacitetu. To su činjenice koje su na koncu i date u ovom planu mjera. Cijenim napor resornog ministarstva da uopće i dođe do bilo kakvog dokumenta ovakvog karaktera na državnoj razini, ali baš zato što on dakle taj dokument ima državno značenje ja ću iznjeti jedno kritičko razmišljanje s ambicijom da eventualno kažem neke stvari koje mogu biti od pomoći ministarstvu i Vijeću ministara pri utvrđivanju konačnog teksta i posebice u organiziranju sveukupne aktivnosti na implementiranju plana mjera i radnji u poboljšanju sigurnosne situacije u Bosni i Hercegovini.

Neću naravno šire elaboratati ako to rasprava ne pokaže da je potrebno. Pitanja na koja ću ukazati, ali ću nastojati biti jasan i taksativno, rekao bih ih nabrojati.

Moje primjedbe su sljedeće.

Prvo, besmisleno je raditi plan mjera i radnji bez prethodno sačinjene procjene sigurnosne situacije u Bosni i Hercegovini i bez detektiranja uzroka i uzročnika destabiliziranja te situacije.

Drugo, kontraproduktivno je kada Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine konstatira nepostojanje jedinstvene i razrađene metodologije procjenjivanja sigurnosne situacije što ima za posljedicu, pored ostalog činjenicu po kojoj se iste pojave od sredine do sredine i od subjekta do subjekta različito tretiraju, a niti u ovom dokumentu Ministarstvo ne koristi prigodu ukazati na potrebu i interesu iznalaženja načina i puta kako razraditi metodologiju izrade i sadržajnog definiranja procjene sigurnosne situacije.

Treće, neozbiljno je ovakav dokument nazvati planom kada u njemu nema preciziranih ciljeva, metoda, sadržaja, nositelja i rokova sprovedbe aktivnosti, a bilo bi čisti formalizam pa i neodgovornost ako Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine usvoji plan u kojem se ne kaže šta, ko, kada i kako treba raditi i što je vrlo važno šta će biti ako se ne ostvari planirano.

Četvrto, obeshrabrujuće je kada Ministarstvo sigurnosti konstatira u materijalu, na drugoj stranici, citiram – ovakav sigurnosni sustav u mnogome otežava organizirano i plansko suprostavljanje svim vidovima inkriminacija, a posebno ne daje učinkovite rezultate u borbi protiv terorizma, organiziranog kriminala i korupcije, ilegalnoj trgovini ljudima, kao i drugim težim oblicima njenog ugrožavanja. Završavam citat.

Ako već konstatirate gospodine zamjeniče ministra da ovakav sustav sigurnosti ne daje učinkovite rezultate, zašto ovdje jasno i odlučno ne iskoristite priliku i ne insistirate na građenju učinkovitog sustava. Ukoliko vam je potrebita potpora izaslanika ovog doma, ne vidim razlog da je ne dobijete. Kada kao do sada izostaje vaša odlučnost, onda se očevidno i vi mirite s postojećim.

S druge strane ako vi, odnosno ministar kao čelnik antiterorističkog tima kažete da naš sustav citiram ponovo – ne daje učinkovite rezultate u borbi protiv terorizma, ne možemo se onda ljutiti na one koji nas svrstavaju u skupinu država koje se nedovoljno bore protiv organiziranog kriminala, posebice vi ste to spomenuli trgovine ljudima. Ovakvim ocjenama izravno pomažemo pogoršanju i onako lošeg imidža Bosne i Hercegovine. Ja vjerujem da je taj loš imidž dobrom dijelom neopravдан.

I na kraju ču u nekoliko argumenata ponuditi za drugačiju ocjenu u tom smislu. E sada šta reći o tome da više od proteka pola godine jel ministarstvo nije profunkcioniralo u punom kapacitetu u organizacijskom, kadrovskom i funkcionalnom pogledu. Ja vas pitam jeste li donjeli pravilnik o unutarnjem ustroju ministarstva, jel VIjeće ministara dalo suglasnost na njega i prepostavljam da, jel o njemu treba funkcionirati? Zašto se ne ubrzaju stvari? Je li u pitanju nesnalaženje, zašto naravno treba imati razumijevanja? Je li u pitanju ne htjenje ili netko prijeći da se ovo brže implementira, jer naravno vas, vaše ministarstvo nitko nesmije opstruirati. Jer je zakonito funkcioniranje sigurnosnog sustava vrhunski prioritet svake normalne države, pa u tom smislu želim reći da imate punu potporu, bar mene kao izaslanika ovog doma u svim elementima koji vam omogućavaju

da brže krenete i da vršite svoju koordinirajuću ulogu kao Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine.

Za mene je istio tako zabrinjavajuće i to je najblaže što mogu reći to što danas nije operativno profunkcionirala Agencija za informiranje i zaštitu. Naravno, vidite i samo da se ja rukovodim, prije svega tekstrom koji nam je ponuđen u ovom planu mjeru. Dakle Zakonom o Agenciji za informiranje i zaštitu je predviđeno da ona od 1. siječnja 2003. godine, dakle ove godine treba štititi diplomatsko konzularna predstavništva i osobe i objekte državnog značenja. Na temelju te činjenice i rekao sam prvi put kada sam izašao danas federalni MUP je s tisuću, svojim pravilnikom o unutarnjem ustroju smanjio broja djelatnika s policijskim ovlastima na oko 600, jer je to bio jedan od uvjeta za dobivanje certifikata APTF-a, dakle s pretpostavkom da će 1.1. ova agencija krenuti vršiti svoju zakonom utvrđenu dužnost. Zato što Agencija nije profunkcionirala u federanom MUP-u je još na snazi stari pravilnik, jer se 266 djelatnika vodi u tzv. tranziciji, dakle čeka se implementiranje projekta Agencije da bi ovi ljudi bili preuzeti, a samim tim će i ona struktura o kojoj sam govorio na početku današnjeg rada biti dovedena u okvire koji su predviđeni kako onim sporazumom, tako i obvezama koje proističu iz implementiranja Odluke Ustavnog suda i na koncu i Zakona o državnoj upravi jer je i on precizirao da struktura mora odgovarati posljednjem popisu, što znači popisu iz 1991. godine.

Moje pitanje je dakle prema kojem propisu je derogiran Zakon o agenciji i na temelju kojeg propisa federalni MUP, MUP Republike Srpske, i ne znam da li još neke agencije štite diplomatsko konzularna predstavništva i dužnosnike Bosne i Hercegovine. I da dalje ne duljim, naravno da u kontekstu rasprave o planu mjera legitimno je govoriti i o čitavom nizu drugih pitanja. Primjerice o potrebi donošenja Zakona o unutarnjim poslovima Bosne i Hercegovine, mogućnostima izgradnje jedinstvenog, funkcionalnog i učinkovitog sustava sigurnosti s dva i da li je to uopće moguće sa ovakvo dva asimetrična policijska sustava, 13 ministarstava unutarnjih poslova, 2 civilne obavještajno sigurnosne službe, dvije vosjke, bez odgovarajućeg subordiniranog djelovanja itd. Sve su to dakle legitimna pitanja koja se mogu naznačiti u ovakovom planu i to prije svega u smislu operativne razrade aktivnosti kako bi kroz implementiranje tog plana ustvari mi imali ono što je cilj, a to je poboljšanje sigurnosne situacije.

Završavam za jedan minut, dakle moj stav i time ću dakle završiti je sljedeći, plan mjera i radnji na poboljšanju sigurnosne situacije u Bosni i Hercegovini treba vratiti na doradu i dopuniti stavovima, primjedbama, prijedlozima i sugestijama iznesenim u raspravi. U roku od 60 dana Vijeće ministara treba sačiniti cjelovitu procjenu sigurnosne situacije s ocjenom sposobljenosti agencija i drugih subjekata za sprovedbu zakona, te na bazi tako sačinjene procjene i ocjene ažurirati prethodno naznačeni plan mjera i radnji na stabiliziranju sigurnosne situacije u Bosni i Hercegovini.

Ovo je moj prijedlog za mogući zaključak po ovoj točki dnevnog reda. Hvala lijepa.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodine Limov. Gospodin Čengić, pa gospodin Filipović, ali ovako ćemo.

Znači 5 minuta ćemo odrediti stanku u trajanju od do 14,30. Tako vodite računa, ako se može uklopliti rasprava u to vrijeme evo idemo.

HASAN ČENGIĆ

Moja rasprava je 30 sekundi. Uvažavajući primjedbe koje je gospodin Limov iznjeo i potpuno podržavajući njegov pristup metodološki, sasvim sigurno je u pravu u svemu onome što je rekao. Istina i sam je bio dio sistema sigurnosti pa stanje koje jeste je i njegov doprinos.

Dakle, imajući sve to na umu, na jednoj strani i na drugoj strani činjenicu da do sada nemamo plan mjera, možda je ovaj naslov pretenciozan, ali imamo ministarstvo koje ima u ovom času 3 zaposlena, ministra, zamjenika i sekretara. Tek su jučer dobili organizaciju, unutarnju organizaciju ministarstva, dakle predlažem sljedeće

- da usvojimo ovako predloženi program mjera i aktivnosti uz zaključak koji je manje više vrlo sličan ili identičan usvojio i Predstavnički dom, da se zadužuje nadležno ministarstvo i Višeće ministara da uradi dopune i preciziranja, posebno vodeći računa o izvanredno jasnoj i profesionalnoj diskusiji gospodina Limova, u narednih 9 mjeseci.

Ja nemam ništa protiv ako to Višeće ministara uradi u dva ili tri mjeseca, što bi bilo bolje, ali barem u narednih 9 mjeseci, jer je takav zaključak usvojio i Predstavnički dom.

Smatram ipak da je bolje imati program rada koji se možda neće u cijelosti sprovesti, ali ga imati, nego ne imati nikakav program rada. I da naravno zatražimo od Vijeća ministara također da ubrza sada popunu ministarstva stručnim kadrovima koji će moći nositi ove aktivnosti dalje. Hvala.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodine Čengiću. Gospodin Ilija Filipović.

ILIJA FILIPOVIĆ

Poštovanje Kolegiju, uvažene kolege i svi nazočni, budući rečeno izvješće ste primili, ja sam mislio čak da ste na taj način sugerirali da se ne čuje očitovanje Ustavno-pravne komisije. Ustavno-pravna komisija je jutros kao ovlaštena nadležna komisija raspravljala ovaj plan mjera i radnji na poboljšanju sigurnosne situacije u BiH, jer nam pripada sve ono što ne pripada drugim komisijama u nadležnost, pa smo 100 naslova nadležnih i za ovo pitanje.

Raspravljali smo iako sjednicei Ustavno-pravne komisije nije nazočio nitko od predlagatelja ovoga materijala i zaključili smo izvjestiti Dom da smo iznimno prihvatali, iznimno ovaj puta, to više nećemo činiti, bez obzira o kojem predlagatelju se radi, prihvatali raspravljati bez nazočnosti predlagatelja. Raspravili smo o ovom materijalu i prihvatali smo navedeni materijal uputiti ga Domu na daljnju raspravu s prijedlogom da ovaj dom raspravi i prihvati ovakav plan mjera i radnji, jer smo i mi na Ustavno-pravnoj komisiji uočili sve nedostatke o kojima je govorio i gospodin Limov i gospodin Čengić. Međutim, sada osobno iznosim svoje stajalište koje se moglo na drugi način čuti i na Ustavno-pravnoj komisiji, mislim da je ovo ipak jedan iskren pristup predlagatelja o svim problemima s kojima se suočava u svom radu, jer su oni još u fazi uhodavanja, konstituiranja itd.

Međutim, iz ovog materijala, ovakav kakav jeste, mišljenja smo mi na Ustavno-pravnoj komisiji da se on ipak kao takav nakon rasprave prihvati sa svim prijedlozima i mišljenjima, sugestijama za njegovu doradu, ažuriranje, popravke itd., a da ovaj njihov iskren pristup prema Parlamentu, prema Parlamentu shvatimo i kao naša nastojanja i zalaganja da se njima pruži svaka pomoć u kadrovskom i materijalnom smislu kako bi ova služba, ove službe u okviru ministarstva radile na valjan posao, na valjan način svoj posao.

Evo to je, osjetio sam potrebu da vam

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodine Filipoviću.
Ko još želi učestvovati u raspravi? Gospodin Nade Radović.

NADE RADOVIĆ

Uvaženo predsjedništvo, drage kolege, dame i gospodo slažem se sa prethodnim izlaganjima i mislim da je upravo dobra konstatacija gospodina Ilije. Dao je jedan iskren pristup novoformiranog ministarstva i da mu treba pomoći uz sve ove primjedbe i zamjerke koje je dao gospodin Limov, one svoje, ali moramo biti svjesni da imamo jedno ministarstvo koje je tek formirano i da dosta ovdje obaveza i zadaće treba da preduzme Savjet ministara u obavezi da kadrovski, materijalno i ostalo formira ministarstvo prema Zakonu o ministarstvima.

Ja sam izašao ovdje da naglasim nešto što su i rekli u materijalu, a ne možta metodološki na onom mjestu na kojuemu treba da se nađe ta tačka, a to je osnovna funkcija ovog ministarstva jeste koordinacija, dakle na nivou države. Primanje i rad sa susjedima, dakle sa regionom i koordinacija prema unutražnjim organima koji provode i provode bezbjedonosnu i stvaraju bezbjedonosnu situaciju. Dakle ta koordinirajuća funkcija se mora naglasiti i u sklopu toga treba, a na osnovu zakonskih propisa i na osnovu Ustava i organizacija države Bosne i Hercegovine raditi novo ministarstvo. Tako da mi je malo zbunjivalo uvodno izlaganje, odnosno uvodni, uvod u ovaj materijal da se tamo osporava i struktura i organizaciona šema uređenja države kako je kao smetnja organizovanju bezbjedonosne, sprovodenju bezbjedonosne politike.

Misljam da to ne treba da bude smetnja, nego da se organizacija i ustrojstvo novog ministarstva treba prilagoditi Ustavu i pozitivnim zakonskim propisima, a da mu se mora dati ona zadaća koja mu i pripada, a to je da se bezbjednosna politika, odnosno vodi na nivou države, njegova koordinacija sa međunarodnim organizacijama koje se bave tim poslom i koordiniranje ne samo unutar entiteta Distrikta Brčko i ne samo ministarstva unutrašnjih poslova, nego i drugih subjekata koji su vrlo značajni i važni u provođenju bezbjednosne politike kao što su Carina, Državna granična služba, Uprava prihoda i drugi subjekti koji su vrlo važni da bi se ova ostvarila politika i poboljšala bezbjednosna situacija.

Tako da se pridružujem onima koji kažu da se ovakav materijal usvoji i da se da sa ovim primjedbama Ministarskom savjetu da ih u narednom periodu doradi. Hvala.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodine Radoviću. Ima li još prijavljenih za raspravu? Nema.

Ja bih predložio da uradimo sljedeće. Znači da sada usvojimo ovaj plan mjera i radnji na poboljšanju sigurnosne situacije u Bosni i Hercegovini uz ove zaključke.

Znači da se što prije Ministarstvo sigurnosti kadrovski popuni, materijlano tehnički osposobi za vršenje svoje zakonom predviđene uloge i funkcije. Nećemo govoriti koja je.

GORAN MILOJEVIĆ

Tako je.

VELIMIR JUKIĆ

I da se naravno, nakon određenog vremena je li kada, sad hoćemo li taj rok definirati?

HASAN ČENGIĆ

/nije izašao za govornicu/

VELIMIR JUKIĆ

Evo možemo reći da je to rok 9 mjeseci, iziđe ponovo s jednim znači dokumentom koji može biti možda i primjereniji, jest da je onaj termin program nego što je plan, jer plan je ipak puno detalja, program je nešto ipak malo šire, okvirnije itd. sa nekim glavnim zadaćama itd., na ovaj znači parlament, da bi mogli o tome tada možda i onda kvalitetnije i sa puno i detalja možda itd. konkretnije razgovarati.

Jesmo li za ovakve zaključke i ovaj prijedlog?

Ko je za?

Ko je protiv?

Ko je uzdržan? Zahvaljujem.

Konstatiram da smo jednoglasno usvojili Plan mjera i radnji na poboljšanju sigurnosne situacije u Bosni i Hercegovini uz naše zaključke.

Evo gospodin Čengić traži, ako je bio plan, da imamo sada stanku za džumu, jer muslimani imaju u 1 sat džumu, ali evo gospodin Čengić traži da još krenemo sa točkom broj 8, pa da onda idemo u dalje

Gospodine Čengiću izvolite.

HASAN ČENGIĆ

Zahvaljujem se, treba raditi petkom. Nemojte, treba raditi petkom. Moramo raditi.

Dakle, ako dopustite u ovoj tačci je zapravo izvršavanje obaveze Komisije za vanjsku i trgovinsku politiku predviđene Poslovnikom Doma naroda da se svaka tri mjeseca Komisija oglasi Domu sa izvještajem o njegovom radu. U ovom izvještaju koji ste svi dobili ovdje mi smo vrlo kratko ispričali šta smo uradili u ovom periodu. Dakle išli smo sa predlogom ratifikacije određenih sporazuma i ugovora sa razmatranjem izvještaja Vijeća ministara i ministarstava, zatim međunarondim aktivnostima Komisije, to su radni satanci koje smo imali. Imali smo i druge aktivnosti, posebno one velike kada je u pitanju prezentacija dostignutog u post prijemnim obavezama prema Vijeću Evrope u obavezama prema trgovinskoj, pridruživanju Svjetskoj trgovinskoj organizaciji i konačno u radu na izradi strategije za razvoj Bosne i Hercegovine.

Na kraju ovog dokumenta dali smo i tačnu informaciju o broju sjednica, datuma kada su sjednice održane, prisutnih na sjednicama i ostalim temama koje su raspravljane. U najkraćem, ovaj izvještaj sadržava zbirno ono što manje više vi imate pred sobom, jer mi smo ovdje malo da kažem dosadni, svaki put uzimajući jedan značajan dio dnevnoga reda. Ukratko ja mogu reći samo jedno, pošto je ovo prvi kvartal našega rada, ja sam zadovoljan, izvanredno zadovoljan onim što, kako funkcioniramo unutar Komisije. Apsolutno nije bilo nikakvih razlika ni o jednoj jedinoj tačci. S druge strane nikada ni jedanput nešto nije na Domu kasnilo zbog rada ove komisije. Uvjeren sam da ćemo tako nastaviti u buduće i da ćemo vas vrlo brzo zatrpati novim izvještajem. Hvala.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Čengiću. Evo i on je sam iskoristio priliku da se malo pohvali, ja isto tako pohvaljujem rad ove komisije i mislim da možemo priхватiti ovo izvješće.

Ko je za? Zahvaljujem se.

Konstatiram da smo jednoglasno usvojili ovo izvješće o radu i evo nađemo se u nastavku sjednice u 14,30.

/PAUZA/

Predlažem da krenemo sa nastavkom naše sjednice.

U prvom dijelu smo završili sa 8. točkom, došli smo do 9. točke dnevnog reda.
Ona glasi

Ad. 9. Prijedlog odluke o ratificiranju Sporazuma o unapređenju i zaštiti investicija između Bosne i Hercegovine i OPEK-a, Fond za međunarodni razvoj

Predlagatelj Predsjedništvo Bosne i Hercegovine.

ZORAN SPASOJEVIĆ

Sad je 8.9. jer smo Čengića ubacili sa 12. na 8.

VELIMIR JUKIĆ

Pardon, pardon. Ovo mi je tajnik pomogao da pogriješim. Neka, neka samo malo.
Znači 8. točka je ispričavam se svima.

ZORAN SPASOJEVIĆ

Molim vas tumačenje sekretara ovdje je relevantno.

VELIMIR JUKIĆ

Ne, ne u pravu ste vi. U pravu ste vi. Ne, ne, ovo je u redu. Znači ova je točka na dnevnom redu, pa onda iza toga dolazi, ova će biti tek 11. točka, jer usvojili smo tako u dnevnom redu i tako ćemo razmatrati točke.

Izvješće nadležne komisije ste dobili, Zastupnički dom je dao suglasnost za ratificiranje ovoga sporazuma na svojoj 16. sjednici sjednici održanoj 17.7. tj. juče.

Ja otvaram raspravu. Da li se ko javlja za riječ? Predsjednik nadležne Komisije radnog tijela je odsustan, ali smo dobili izvješće Komsije.

Dobro. Budući nema rasprave ja predlažem da se izjasnimo i damo, odnosno prihatimo Odluku o ratificiranju ovoga sporazuma.

Ko je za?

Protiv?

Uzdržanih? Nema.

Zahvaljujem. Konstatiram da smo jednoglasno donjeli odluku o ratificiranju sporazuma o unapređenju i zaštiti investicija između Bosne i Hercegovine i OPEK-a, Fodna za međunarodni razvoj.

Prelazimo na 10. točku dnevnog reda.

Ad. 10. Davanje suglasnosti za otkazivanje bilateralnih sporazuma između Bosne i Hercegovine i Republike Češke, pedlagatelj Predsjedništvo Bosne i Hercegovine,

- a) Trgovinskog sporazuma između VIjeća ministara BiH i Vlade Republike Češće, od 20. siječnja 2000. godine,
- b) Ugovora o trgovini o plovidbi između Kraljevine Srba Hrvata i Slovenaca i Republike Čehoslovačke, od 14. studenoga 1928. godine i
- c) Dogovora o suradnji na suzbijanje povreda carinskih i deviznih propisa od 12. studenoga 1976. godine.

Zastupnički dom je dao suglasnost za otkazivanje ovih bilateralnih sporazuma na 15. sjednici održanoj 27. lipnja 2003. godine.

Pod a)Trgovinskog sporazuma između VIjeća ministara BiH i Vlade Republike Češke od 20. siječnja 2000.godine

Izvješće nadležne komisije smo dobili. Ja otvaram raspravu. Nema prijavljenih. Ja pozivam da se izjasnimo.

Ko je za prihvaćanje? Ko je za?

Ko je protiv?

Ko je uzdržan?

Konstatiram da smo jednoglasno dali suglasnost za otkazivanje rečenog trgovinskog sporazuma.

Prelazimo na pod točku

b) Ugovor o trgovini o plovidbi između Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i Republike Čehoslovačke od 14. studenoga 1928. godine

Izvješće nadležne komisije ste dobili. Ja otvaram raspravu. Ko se javlja?

Ja pozivam na izjašnjenje, da damo suglasnost za otkazivanje ugovora o trgovini o plovidbi između Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i Republike Češke.

Ko je za?

Ko je protiv?

Uzdržan?

Konstatiram da smo jednoglasno dali suglasnost za otkazivanje bilateralnog sporazuma koga smo rekli.

Idemo na točku

c) Dogovor o suradnji na suzbijanju povreda carinskih deviznih propisa od 12. studenoga 1976. godine

Dobili ste izvješće nadležne komisije. Ja otvaram raspravu. Niko se ne javlja.

Ja vas pozivam da damo suglasnost za otkazivanje Bilateralnog sporazuma.

Ko je za?
 Protiv?
 Uzdržanih? Nema
 Jednoglasno. Zahvalujem.

Prelazimo na 11. točku dnevnog reda koja glasi

Ad. 11. Davanje suglasnosti za ratificiranje Općeg sporazuma o povlastima i imunitetima Vijeća Evrope, Pariz 2. rujna 1949. godine i Protokola od 6. studenoga 1992. godine, predlagatelj Predsjedništvo Bosne i Hercegovine

Izvješće nadležne komisije ste dobili. Zastupnički dom je dao suglasnost za ratificiranje ovoga sporazuma na 15. sjednici koja je održana 27. lipnja 2003. godine.

Ja otvaram raspravu. Da li se netko javlja za riječ? Nije nitko.

Ja vas pozivam da se izjasnimo i damo suglasnost za ratificiranje ovoga sporazuma.

Tko je za?

Ko je protiv?

Uzdržan?

Zahvalujem. Konstatiram da smo jednoglasno donjeli odluku i dali smo suglasnost za ratificiranje Općeg sporazuma o povlastima i imunitetima Vijeća Evrope, Pariz 2. rujna 1049. godine i Protokola od 6. studenoga 1992. godine od Predsjedništva.

Prelazimo na 12. točku dnevnog reda

Ad. 12. Prijedlog odluke o ratificiranju Sporazuma o razvojnem kreditu, Projekat razvoja male i komercijalne poljoprivred, kredit broj: 3742 između Bosne i Hercegovine i Svjetske banke, Međunarodne asocijacije za razvoj IDA

Zastupnički dom je dao suglasnost za ratificiranje ovoga sporazuma na svojoj 16. sjednici održanoj 17.7.2003. godine.

Ja otvaram raspravu. Gospodin Zoran Spasojević. Gospodine Spasojeviću izvolite.

ZORAN SPASOJEVIĆ

Gospodine predsjedavajući, kolege poslanici, mi smo danas na Komisiji imali ovu tačku dnevnog reda. Međutim, predlagač se nije pojavio, a pošto smo mi principijelno zauzeli stav da svaku tačku gdje nismo imali predlagača skinemo tako da smo mi ipak danas zbog hitnosti ove tačke, ipak nismo je skinuli, a nismo ništa ni rapsravljali o njoj, nego je upućujemo Domu da se Dom ipak izjasni zbog hitnosti. A inače da nije hitno mi bi predložili da se ovo ne raspravlja danas. Hvala vam.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem. Gospodin, evo javlja se u ime predлагаča gospodin Grbić i.

Jeste po ovoj točci gospodine Grbiću? Izvolite.

GRBIĆ

Oprostite, samo malo ako mogu nekoliko rečenica. Upozoreni smo na ovo u stanci zasjedanja. U međuvremenu smo zatražili da obrađivač je li se pojavi ovdje i gospodin zamjenik ministra Tošić je tu i ja ga pozivam dakle da u ime obrađivača dakle da da obrazloženje vezano za ovaj sporazum. Hvala.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodine. Zamjeniče ministra Tošiću izvolite.

MOMIR TOŠIĆ

Uvaženo predsjedništvo, uvaženi poslanici i zastupnici, pozdravljam vas u moje ime i u ime Ministarstva i još jedanput se izvinjavamo jer ne znam kako nismo ili na vrijeme, ili je negdje u ovim zalutalo ovaj poziv za izvršnu vašu komisiju, današnju, tako da ja ću sada pokušati uz još jedno izvinjenje da dam kratak pregled i upoznam vas sa vezano za ovaj, po nama za Bosnu i Hercegovinu veoma, veoma bitan kredit koji smo na neki način dogovorili treba da ga konačno potpišemo.

Razlozi zbog kojih se predlaže zaključivanje međunarodnog ugovora, kredit Međunarodne asocijacije za razvoj IDA su jedni od najpovoljnijih vrsta kredita iz finansijskih izvora Svjetske banke. Razlog što se predlaže zaključivanje ovoga iz onog ugovora što je krajnji cilj ovog projekta u okviru pomoći Bosni i Hercegovini da izade iz reda najsromišnjih zemalja svijeta.

Vi ste ovdje u materijalu vidjeli da je ovo projekat razvoja male komercijalne poljoprivredi, znači da je kreditor Svjetska banka, odnosno njena međunarodna asocijacija za razvoj IDA, da je iznos kredita 12 miliona dolara i da se on daje na 20 godina sa grejs periodom od 10 godina. Ovo je prvi kredit koji smo dobili po ovim, po nama malo težim uslovima za Bosnu i Hercegovinu. Do sada smo imali kredite od asocijacije IDA na 35 godina, ali su prešli onaj prag nacionalnog bruto dohotka od 875 dolara, tako da smo sada u ovoj drugoj kategoriji kao država, što je za nas dobro da smo pomjerili taj donji prag nacionalnog bruto dohotka, a opet malo je lošiji jer nemamo te uslove 35 godina, nego od 20 godina i 10 godina grejs period sa servisnim troškovima od 0,75% na godišnjem nivou.

Još je možda bitno da kažemo da ovaj kredit će biti prema njihovim uslovima Svjetske banke realizovan u sledećim prijektima. To su tržišne integracije, podrška agrobiznisu, podrška komercijalnim farmama i upravljanje projektom. On je na regionalnom nivou koncipiran da se aktivira i ostvari u jugoistočnoj Bosni i Hercegovini

obuhvatajući Trebinje, Popovo Polje, Tretinjsko polje, Berkoviće i Ljubine, u Republici Srpskoj i čak Ljubuški, Dubravsku visoravan i Stolac u Federaciji Bosne i Hercegovine. Čini se da ovo projektno područje ima oko 137 hiljada i 600 stanovnika. Od toga 65 hiljada u Federaciji, 61 hiljadu u Republici Srpskoj.

Ne znam da li vas još nešto zanima vezano oko ovoga? Ja ovdje pred sobom znači imam ove ugovore. Supsidijarno se potpisuje sporazum za Federaciju, sporazum za Republiku Srpsku, a nosioc glavnog posla je upravo Bosna i Hercegovina i u tom smislu je ovo po nama jedan od vrlo značajnih projekata koji pmaže da krenemo u razvoj poljoprivrede.

MUSTAFA PAMUK

Mogu li ja samo jedno pitanje, ako možete i smjesta. Tu smo vidili projekat da će taj kredit koštati toliko koliko će koštati.

MOMIR TOŠIĆ
jeste kamata.

MUSTAFA PAMUK

Molim vas to je na godišnjem nivou. Koliko će taj kredit koštati kada ga država Bosna i Hercegovina, odnosno banke plasiraju korisnicima? Molim vas, to u redu, od vas se ne očekuje da u ovom momentu odgovorite. Međutim, do sada smo imali priliku da kredite koje smo dobivali od međunarodne zajednice jako jeftino plasiramo po 7, 8% krajnjim korisnicima. Dakle ti krediti nikada, nikada te kredite ne uzmu krajnji korisnici, jer im nije, jer normalno su skupi. Ti krediti dakle ostaju u poslovnim bankama i one služe kao njihovi depoziti za niz aranžmana koje oni bave koji uopće nisu iz oblasti za koju su namjenjeni.

Ja mislim da bi mi trebali da kažemo da je to dobar projekat, da je to dobar posao, ali da Vijeće ministara, odnosno gospodo vi iz ministarstva kažete ovom parlamentu po kojoj će cijeni biti plasirani ti krediti krajnjem korisniku. Inače, ako to ne znamo na način koji ste do sada radili nema smisla da se zadužujemo.

MOMIR TOŠIĆ

Mislim da ste gospodine potpredsjedniće potpuno u pravu i istu primjedbu mi smo dali u pregovorima u Vašingtonu sa predstavnicima Svjetske banke.

Do sada je, i to je njihova da tako kažem formula da dio ide u komercijalne banke, dio u mikrokreditne organizacije. Mi smo čak naveli primjer da se dešavalo da mikrokreditne organizacije uzimaju upravo ovaj procenat kamate o kome ste vi govorili.

MUSTAFA PAMUK
1,4% mjesечно.

MOMIR TOŠIĆ

Da taj dio ide upravo čak se kretao i do 9, 10% kada se sve obračuna sa svim troškovima komercijalnim.

MUSTAFA PAMUK
1,4% mjesечно, to vam je

MOMIR TOŠIĆ
iz tih razloga

VELIMIR JUKIĆ
nemojte govoriti s mjesta gospodine Pamuk.

MOMIR TOŠIĆ

Da. Iz tih razloga, samo da vam kažem, mi smo upravo i prenjeli da će sada entitetske vlade, znači imati upravo to u vidu i sa potpisivanjem ovoga dijela koji će sada oni ustupiti dio komercijalnim bankama, a dio mikrokreditnim organizacijama će se usloviti u kom je to procentu. Ono što nismo mogli da uslovimo, jeste da 1 milion će ići ove mikrokreditne organizacije po entitetima, to je na neki način stav Svjetske banke, a drugo je znači na entitetskim vladama, odnosno ministarstvima finansija da probaju maksimalno kroz tender ograničiti visinu kamatne stope za ova sredstva koja se daju u poljoprivredu.

Slažem se svama sve preko 4%, 5 neće ništa značiti za naše poljoprivredne proizvođače koji žele da u ovom trenutku naprave jedan iskorak i koliko toliko u ovoj tržišnoj utakmici sa svojim proizvodima mogu da pariraju EU. Hvala.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Tošiću.
Ja otvaram raspravu, zapravo otvorena je. Ko se želi dalje javiti za riječ? Ne želi nitko.
Gospodin Brka.

OSMAN BRKA

Baš tragom ovog što je govorio gospodin Pamuk i što je rekao zamjenik ministra, meni je palo na pamet da ovdje predložim da mi kao Parlament dobijemo povratnu informaciju kako su zaista plasirana ta sredstva? Pod kojim uslovima? Jer, ako zaista banke pljačkaju ovaj narod, gdje smo punim ustima da im trebamo pomoći davati, povoljne kredite davati, davati ovo, davati ono, a znamo kakva su primanja u bankama,

na račun ovakvih kao što su poljoprivrednici, mene interesuje kako će se to plasirati da u buduće možemo o sličnim stvarima argumentovano donositi sudove i donositi stavove u ovom parlamentu.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodine Brka.

Evo ja ću vrlo krakto i vrlo konkretno. Dakle mi smo zainteresirani i svi smo zainteresirani i naša je obveza da na tome radimo da kamate, odnosno sredstva krajnjih korisnika budu što povoljnija i zato mislim da bi mi danas trebali ovdje donjeti jedan zaključak da Vijeće ministara i resorno ministarstvo raspisće tender i prikupi ponude od komercijalnih banaka za plasman ovih sredstava.

MOMIR TOŠIĆ

To je obavezno. To stoji da samo tako mogu plasirati sredstva prema komercijalnim bankama.

VELIMIR JUKIĆ

Evo ga, čuli smo i znači da to onda ne treba biti, jer vidite šta se događalo u ranijem periodu kada smo mi razgovarali o ovoj temi. Onda jednostavno ovo što je govorio maloprije gospodin Pamuk i mi prije kroz rad u komisijama po ovom pitanju događalo se da su stvarno bile kamate visoke, neralno visoke pa se to pokušalo ne znam ni ja, pravdati razno raznim, ne znam ni ja nekakvim izgovorima. Međutim, kada se upita, najvažnije je pitanje je je li bio tender, a ono odgovor negativan. Dakle nije bio tender.

Misljam da je tender nužno potreban ovdje i onda će biti jednostavno na tržištu da će se pojaviti onaj ko je najbolji sa svojom ponudom u smislu cijene troškova i nama je bitno da ti troškovi budu što je moguće manji i da konačno naši poljoprivrednici dobiju zbilja sredstva koja će biti moguće upotrijebiti u poljoprivredi, jer neće biti preopterećeni velikom visokom kamatom, nego će moći stvarno voditi, shodno pripada poljoprivredi koji je znamo niskoakumulativna grana itd. moći vraćati ta sredstva.

MOMIR TOŠIĆ

/nije izašao za govornicu/

VELIMIR JUKIĆ

Dobro. Evo ja bih ipak da mi na kraju. Izvoli gospodine Mustafa.

MUSTAFA PAMUK

Ja vas pozdravljam. Ja mislim, dobro je to da će Savjet ministara propratiti to kako će propratiti, međutim Parlament mora stajati čvrsto na pozicijama da ta sredstva koja će doći dođu u kod krajnjih korisnika dođu do poljoprivrednih proizvođača.

Ja moram reći jednu stvar da su sredstva koja su dobivana iz međunarodnih kredita dodeljena poslovnom bankarstvu na takav način da su oni je li uz visoku kamatu pravili dobre profite, ja bih rekao i super profite, a vlasti ta sredstva su držali deponovana u inozemstvu. To je izvještaj ovaj Narodne banke, to kaže izvještaj Narodne banke koga smo prije par mjeseci usvajali i ja mislim da se definitivno kroz Vladu i Vijeće ministara i kroz sve institucije sistema mora jednostavno to ograničiti i stati tome u kraj.

Naime, ovaj narod ne vraća, ne bih trebao da vraća kredite koje je iz kojih je poslovno bankarstvo napravilo super profit. On bi morao, trebao da vrati one kredite koji su mu potrebni, koji su mu bili potrebni da se razvije i da napravi nekakav razvoj i da napravi nekakav boljšitak. Hvala.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Pamuku. Jel još neko želi govoriti po ovoj temi?

Ako ne, onda ja predlažem da zaključak definiramo, znači da se prilikom plasmana ovih sredstava obavezno raspiše javni tender i prikupe ponude i odabere najpovoljniji ponuđač.

Ja, ja zna se, znači da najpovoljni ponuđač.

HASAN ČENGIĆ

/nije izašao za govornicu/

VELIMIR JUKIĆ

Dobro, ovo je teško reći pazite. Ipak će tržište pokazati šta je to realna kamata.

MUSTAFA PAMUK

To su besplatna sredstva i ne mogu se na njih uzimati kamate.

VELIMIR JUKIĆ

Jeste. Uglavnom dovoljno je znači tender javni tender, gdje se jave svi zainteresirani i onda će biti siguran sam ja sve i transparentno i korektno i profesionalno itd.

Znači uz ovakav zaključak ja predlažem da, ispričavam se

VELIMIR JUKIĆ

jeste, jeste, povodom informacija, evo to ćemo, nakon provedenog jeste o realizaciji. Tako je.

VELIMIR JUKIĆ

Jeste. Evo znači uz ovaj zaključak ja dajem prijedlog za ratificiranje ovog sporazuma na izjašnjenje.

Ko je za?
 Protiv?
 Uzdržanih nema. Zahvalujem.

Konstatiram da smo jednoglasno jeste usvojili zaključak rečeni i donjeli odluku o ratificiranju Sporazuma o razvojnom kreditu Projekta razvoja male komercijalne poljoprivrede, kredit broj: 3742 između Bosne i Hercegovine i Svjetske banke, Međunarodne asocijacije za razvoj IDA.

Sljedeća 13. točka dnevnog reda jeste

Ad. 13. Izvješće sa proljetnog zasjedanja Parlamentarne skupštine NATO saveza

Dobili ste izvješće nadležne komisije.
 Ja otvaram raspravu po ovoj točki dnevnog reda. Ko se javlja za riječ? Nema niko zainteresiran.

Ja predlažem da usvojimo Izvješće sa proljetnog zasjedanja Parlamentarne skupštine NATO saveza.

Ko je za?
 Protiv?
 Uzdržanih? Nema.
 Konstatiram da smo jednoglasno usvojili Izvješće sa proljetnog zasjedanja Parlamentarne skupštine NATO saveza.

Prelazimo na 14. točku dnevnog reda.

Ad.14. Izvješće o finansijskom poslovanju JP MIO "Službeni list"

Dobili ste izvješće o finansijskom poslovanju JP MIO "Službeni list". Zastupnički dom je na 11. sjednici održanoj 9. travnja 2003. godine primio k znanju ovo izjvešće uz konstataciju da će se izvješće detaljnije razmatrati kada Ured za reviziju dostavi izvješće o izvršnoj reviziji poslovanja.

Otvaram raspravu i ujedno pozivam predstavnika JP dan nam evo dodatno obrazloži. Izvolite.

MEHMEDALIJA HUREMOVIĆ

Poštovano predsjedništvo, zastupnici i ostali prisutni. Ja sam Mehmedalija Huremović, vršim dužnost direktora u ovom preduzeću koje je počelo sa radom 20. juna 1945. godine, a razno raznim organizacijama posljednje je regulirano Zakonom o javnom preduzeću "Službeni list Bosne i Hercegovine" u broju 2/96 Republike Bosne i Hercegovine Statutom, a u međuvremenu je nakon ustrojstva ovog sistema danas, u "Službenom glasniku" broj 1/97 utvrđen način objavljivanja propisa u glasilu države u "Službenim novinama Federacije BiH" broj 1/94 za Federaciju i imamo i kantonalni propis za Sarajevo u broj 26/97.

Na osnovu tih propisa preduzeće posluje na principu, uslovno da kažem dobiti, jer svoj prihod ostvaruje od izvršenih usluga putem pretplate i putem oglasa, izdavanja knjiga, obrazaca i drugog. Za sada izdajemo "Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" na tri jezika, na izmjenično idu jezici svaki se mjenjaju u svakom broju. "Službene novine Federacije" su do unazad 6 brojeva išli na 2 jezika. Od tada se otpočeo rad na tri jezika, zatim idemo sa kantonalnim novinama u tekstu kakav dobijemo.

Što se tiče samog poslovanja vi ste dobili naš izvještaj. On je rađen u skladu i na osnovu člana 20. pod 1d) Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini. To je "Službeni glasnik" broj 28/00. Mi smo počeli od 2001. po završnom računu dostavljati izvještaje i meni je drago i ja se zahvaljujem što je ovo prvi puta da se razmatra na jednom od domova. Dakle vi ste prvi koji ste prihvatali ono što piše u propisu i da razmatrate izvještaj.

Što se tiče samog izvještaja od finansijskog mi smo dali ono što je propisima predviđeno i imate bilans stanja koji ima aktivu u iznosu od 4.736,060 hiljada, u istom iznosu naravo mora da bude i pasiva. Zatim je bilans uspjeha dat koji prikazuje prihode od 2.659.500,19, troškove poslovanja sa 2.305.300,30 dobit od 354.299,89 i porez na dobit po stopi od 30% od 106.259,97 (ova zadnja cifra je nejasna - jer je direktor rekao - 106 hiljada 259 kroz 97)?

Kada je u pitanju uspješnost poslovanja od 1995. do 31.12. 2002. godine mi smo u okviru obračuna te dobiti prvo 36, pa zatim 30% uplatili 1.248.521,71 KM. Mi smo vam uz izvještaj dali i određene priloge i ja mislim da bi htio samo kratko sa dvije stvari upoznati da je dakle propis koji je regulirao status i rad ovog preduzeća prevaziđen, da mi nismo mogli uskladiti naš sistem poslovanja sa Zakonom o gospodarskim društvima, jer se zna koje osnivač i da bi bilo neophodno da se o tome opredjeli iz razloga što je rok koji smo mi imali za usaglašavanje protekao, ali je novim izmjenama i dopunama taj rok produžen za 8 mjeseci i on ističe 28. februara ove godine.

I drugo što smo, mi smo to pokrenuli, taj postupak i putem "Buldožer komisije" i drugo što se pojavljuje je pitanje objave propisa. Naši propisi već je uskladeno da se objavljuju na tri jezika što nije sporno, međutim, nama se dešava da se propis koji usvoji Visoki predstavnik objavljuje 3 puta u "Službenom glasniku BiH", zatim dva puta, odnosno sada tri puta u "Službenim novinama Federacije", tri puta u "Službenom

"glasniku Republike Srpske" i tri puta u "Glasniku Brčko Distrikta". To je 12 puta, a kada ga usvojite vi ovdje, taj isti zakon, u istom tekstu, sa istim danom stupanja, bez obzira kada je usvojen, ponovo se objavljuje još 12 puta. To znači imamo seriju od 8 puta po tri jezika, to je 24.

Samo kratko da kažem da jedna serija od 3 jezika jednog glasnika od 64 strane samo štampa i otprema na pošti je 6 hiljada. Ako uzmemto 8 puta po 6 to je 48 hiljada. Ovo govorim više iz razloga o ekonomičnosti, jer to nisu sve naši troškovi. Isto tako Brčko Distrikt plaća kada oni moraju objaviti, isto tako plaća i glasnik Republike Srpske.

I da zaokružim, dakle mi smo nastojali da u okviru svog poslovanja možemo obezbjediti ono što se od nas traži. Imamo obezbjeđene prostorije, imamo uredsku opremu i ljude koji mogu da zadovolje sadašnje stanje. Međutim, očekivati je da će ulaskom i radom programa za ulazak u EU jako porasti broj objava kao što se desilo i u Hrvatskoj, tako da su oni morali tražiti angažman od drugih kuća da bi mogli da stignu iako oni rade samo na jednom jeziku. Naša pretplata za sva tri ova glasila, znači za glasilo "Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", za "Službeni glasnik BiH", međunarodni ugovori i za "Službene novine Federacije" je godišnja 240. U Hrvatskoj je pored obezbjedenog prihoda posebnog i ta pretplata 238,40 KM, a u Republici Srpskoj gdje izlazi jedan glasnik na jednom jeziku do sada je pretplata godišnja 300. Očekivati je da će se, što smo također predložili "Buldožer komisiji" donjeti zakon o javnim nabavama ili nabavkama koji se sinhronizuje sa EU gdje je predviđeno da se svi tenderi iznad određenog iznosa moraju objavljivati u "Službenom glasilu" kako to radi danas Hrvatska i ima svakog petka dodatak u glasilu koji ima 115 do 150 stranica i koje nosi u naplati 1.000 maraka po jednoj stranici. To znači da 50 i nešto takvih mogu da obezbjede prihod oko 7 do 8 miliona godišnje i to im daje mogućnost da onda u pretplati i u drugim uslugama prema svojim korisnicima budu realniji. Hvala. Ako treba nešto još.

VELIMIR JUKUĆ

Zahvaljujem gospodinu Huremoviću na dodatnim pojašnjenima.

Ima li. Gospodin Spasojević u ime radnog tijela Komisije za administrativne i fiansijske poslove.

ZORAN SPASOJEVIĆ

Gospodine predsjedavajući, kolege poslanici, mi smo raspravljali o ovom izvještaju i poslije ovih i danas što je govorio gospodin vršilac dužnosti, a i što je govorio nama na Komisiji, na Komisiji smo zaključili da ovaj izvještaj prihvativimo i da ga uputimo Domu naroda u proceduru, odnosno da se on prihvati u Domu naroda.

Međutim, moje osobno, moje lično zapažanje i ovo lično moje što želim da kažem da ovo što je gospodin pričao na tri jezika 8, 9, 12, listova itd. da je to vrlo skupo i, a mi nismo tako bogata država da možemo toliko baš da razbacujemo se, a, pa makar se radilo i o papiru ovom koji je repromaterijal u ovom službenom glasniku. Tako da bi ja

predložio jedan prijedlog, ne znam da li ovdje našim, nešem domu, ili nekim ljudima koji o tome odlučuju.

Ako već mora da ide na tri jezika i ako je to toliko skupo, zašto se jedna godina ne može podijeliti. Ona ima 12 mjeseci, podijeliti se na 4 mjeseca. 4 mjeseca ćemo znači čitati hrvatski, 4 mjeseca bošnjački, a 4 mjeseca srpski, a to će nam dobro doći da naučimo sva tri jezika i bićemo mnogo efikasniji i bićemo mnogo racionalniji i bićemo znači onakvi kakvi treba da budemo. To je jedno.

A drugo, ovo što je gospodin predlagao da se u Javnom listu, odnosno u "Službenom listu, glasniku" kako ga ja zove, objavljuju svi tenderi. To je nešto što je zaista Hrvatska izuzetno dobro uradila i treba je u tome podržati, a i mi trebamo da je podržimo s tim što mi kao osnivač, ja sam shvatio tako da smo ipak Parlamentarna skupština da je osnivač ovoga i da vodi računa i o čistoj dobiti i o gubitku. Ako je o gubitku da vidimo zbog čega u gubitak, ako je o čistoj dobiti da se ta sredstva koja nisu mala koja je gospodin spomenuo da je to 7, 8 miliona a mi svi govorimo kako nemamo para. Eto zaista ja vidim da ima para, samo treba ih znati pobrati i staviti na pravo mjesto i staviti onim institucijama koje su zaista potrebne da bi funkcionala ova Bosna i Hercegovina. Ta sredstva, evo gospodin Pamuk mi govorи, ta sredstva vratiti u budžet i onda da se to prema budžetskim stawkama tamo gdje hvali, a hvali uvijek novca rasporedi, a da se taj znači, taj dio novca koji nam lebdi u vazduhu, koji uzimaju razne druge novine privatne.

Zašto se taj novac ne može ubrati u budžet i dati u veoma korisne svrhe koje budžet svake godine predlaže. Hvala vam.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Spasojeviću. Gospodin Boško Šiljegović želi govoriti.

BOŠKO ŠILJEGOVIĆ

Poštovano predsjedništvo dame i gospodo ja imam samo jedno pitanje za vršioca dužnosti direktora gospodina Mehmedalija. Ja sam video tamo kvalifikacionu strukturu – 7 visoke stručne spreme, 3 više stručne spreme, 16 srednje stručne spreme i 2 x po 2 NK i ovaj KV.

Možete li mi dati odgovor kakva je kvalifikaciona struktura "Službenog lista Bosne i Hercegovine", pardon nacionalna struktura kvalifikacionog "Službenog lista Bosne i Hercegovine"? Pošto je ovo "Službeni list Bosne i Hercegovine" tražim odgovor na pitanje. Hvala lijepo.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Šiljegoviću.
Gospodine Huremoviću, jeste li za odgovor pripravni? Izvolite.

MEHMEDALIJA HUREMOVIĆ

Muslim kvalifikaciona struktura je trenutno takva da, on je recimo, koristili zatečeno stanje od 28 trenutno zaposlenih, 21 je Bošnjak, 4 Hrvata, 2 Srbina i 1 ostalo. Dakle 75% otprilike je Bošnjaka. To je takvo stanje koje smo imali mi, jer bez obzira na ovo što ste i vi rekli i mi se zove "Službeni list Bosne i Hercegovine" ali je vrijeme da dobijemo statust da bi to bili, jer je federalni parlament prije 3 godine već bio pripremio i u prvom čitanju usvojio zakon koji bi to pripojio da uslovno tako kažem sebi i onda ne bi mi ovdje danas ...da je taj zakon u međuvremenu donesen. Sada je prilika da se i ovdje razmisli i je li to državni.

VELIMIR JUKIĆ

Ne. Zahvaljujem gospodinu Huremoviću. Evo čuli smo i odgovor. Ima li i još netko raspoložen za raspravu? Ako nema.

Gospodin Neimarlija izvolite.

HILMO NEIMARLIJA

Gospodine predsjedavajući, zamjenici predsjedavajućeg, kolege poslanici i gosti zahvalan sam vršiocu dužnosti direktora ovih službenih naših novina za ovu vrlo sugestivno danu informaciju o ovom javnom poduzeću i mislim da će ona i za sve nas biti poticajna na način na koji je bila za kolegu Spasojevića.

Sa svoje strane bih zaista podržao njegov prijedlog da razmislimo o mogućim racionalizacijama troškova ovih štampanja službenih glasnika i da nam to bude jedan od da tako kažem motiva da i u drugim područjima i kod drugih službi eventualno ili institucija koje su u vezi s nama iznalazimo mogućnosti za njihovu racionalizaciju. A da bi od racionalizacije mogli imati zaista velike koriste pokazali su ovi podaci koje je gospodin Huremović danas iznjeo. Naravno, na koji način će se to urediti, na koji način će se regulirati štampanje ovih službenih dokumenata i s obzirom na ovu jezičku praksu kod nas i status jezika ne bih. Osobno sam za prijedlog recimo kolege Spasojevića. Zašto da ne.

Ali prije svega plegiram dakle da nam i ovo bude jedan vrlo moćan, za mene tako sam ga doživio, motiv da se angažiramo u nastojanjima da racionaliziramo poslovanje institucija koje su u vezi s nama gdje god je to moguće, a da ima prostora, evo pokazala je i ova informacija koju smo čuli. Hvala vam lijepo.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Neimarliji.

Evo ovaj prijedlog gospodina Spasojevića. evo i podržan je od gospodina Neimarlije kao razmišljanje mislim da bi mogli imati na umu kada budemo razgovarali malo o ovom javnom poduzeću, odnosno o propisu koji će regulirati znači ovaj, jeste,

ovaj dio. Tako danas ne bi mogli o tome ništa. Mislim da je ovo kvalitetno u smislu razmišljanja i svakako bi bilo značajna racionalicija. Imati na umu kada se bude konkretno govorilo.

Očito ćemo se trebati zabaviti malo ovom problematikom i naročito možda ovo što je čini mi se i najbitnije vezano za djelatnost ovog javnog poduzeća, a to je da bude obveza, a to opet treba propisati nekim zakonskim propisom da se svi javni tenderi objavljuju u ovim novinama, odnosno u ovom listu kako bi bili svi na jednom mjestu iz cijele zemlje. I to bi bilo sigurno jednostavnije puno i kontrolirati i jednostavnije onome ko je zainteresiran gdje će to pratiti, jer pitanje je kod nas, danas je na snazi propis koji kaže u jednom od službenih dnevnih glasila, pazite. Pitanje dostupnosti je pitanje itd.itd., tako da to stvarno ni iz bliza nije dobro rješenje, kao što bi bilo rješenje da to bude u jednom službenom glasilu, odnosno službenim novinama Bosne i Hercegovine.

Ali, evo, ja predlažem da se mi ovdje izjasnimo na način da prihvativmo ovo izvješće o finansijskom poslovanju Javnog poduzeća, odnosno primimo ga k znanju i da ovo sve ovdje što je, čini mi se bila dobra rasprava da se ima ovo na umu i u vidu kada budemo razgovarali o ovim svim pitanjima.

Ako ste za ovakvo rješenje, ja predlažem da primimo k znanju ovo izvješće.

Ko je za?

Protiv?

Uzdržan? – 1

BOŠKO ŠILJEGOVIĆ
/nije izašao za govornicu/

...nemojte se smijati gospodine Brka. 21 Bošnjak, 4 Hrvata, 2 Srbina, ovo je javno preduzeće države Bosne i Hercegovine u koju se mi zaklinjemo, prema tome, a u narednom periodu povećanje obima poslova za tri radnika neće dozvoliti da se to izbalansira i molim da u zapisnik uđe konstatacija da je nacionalna struktura nepovoljna u korist Srba i Hrvata.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Bošku. Na štetu, gospodin Neimarlija želi govoriti.

HILMO NEIMARLIJA

Ne bih ovo okarakterizirao kao repliku, nego dopunu, budući da ne bi ostalo nedorečeno ovo pitanje statusa ovog službenog lista i potrebe o kojoj je govorio direktor da se njegov osnivač zapravo tek odredi. Oni imaju, takav imaju status, a prihvatajući naravno u potpunosti ovo primjedbe kolege Šiljegovića oko nacionalne strukture koja je, kako je direktor kazao zatečena, podsjećam dakle da se radi o Službenom listu Bosne i Hercegovine, Federacije i Kantona i u tom smislu pitanje buduće statusa, pa i pitanje nacionalne strukture, onda se ne može posmatrati izdvojeno bez pitanja nacionalne

strukture službenih novina u Republici Srpskoj. Pa da se dakle i ovo ima u vidu ili da se priključi kao dopuna s moje strane primjedbi koju je kolega iznjeo. Hvala lijepo.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Neimarliji.

Evo ja sam ovo razumio, zapravo tako je traženo da se u zapisnik kontatira, to će svakako biti konstatirano ovo što je rečeno, a mislim da bi bilo dobro da se razmisli o donošenju zakona o narodnim novinama, odnosno službenom listu koji bi onda regulirao sve ove pitanja od statusa, preko obveza itd. itd., ali evo ovo za u buduće vrijeme.

Dobro, možemo li na ovaj način završiti sa ovom točkom? Mislim da možemo.

Idemo na 15. točku dnevnog reda. Ona nosi naslov

Ad. 15. Informacija o aktivnostima na pripremama izgradnje auto ceste Koridor Vc

Evo izvolite. Jel. Odmah možete za govornicu.

IZET BAJRAMBAŠIĆ

Zahvaljujem gospodinu predsjedavajućem. Poštovane dame i gospodo ja sam Izet Bajrambašić, savjetnik u Ministarstvu komunikacija i transporta. Obzirom da ministar i zamjenik nisu danas tu, ja sam evo dobio zadaču da vas kratko informiram o ovoj posljednjoj tačci dnevnog reda koja kaže – Informacija o aktivnostima na pripremi izgradnje auto ceste Koridora Vc.

Ja prepostavljam da ste vi umorni danas cijeli dan, ja ću pokušati biti, niste stvarno. Dobro. Odlično, ja sam htio prvo da vas kratko informišem, onda mi možete i pitanje. S dosta toga sam upoznat i imam dosta informacija.

Ono što je konkretno kada je u pitanju Koridor Vc, odnosno auto cesta na Koridoru Vc, a vama je dosta toga i poznato, ja ću nabrojati aktivnosti koje tamo postoje na, u okviru tog projekta.

Prvo je pitanje bajpasa Sarajevo – 14 km. Cijena je oko 100 miliona maraka. To je projekat koji ima jedan zvučni naziv – Projekat za brzi početak. Već traje 3 godine i to u nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine.

Drugi projekat koji priprema Federacija Bosne i Hercegovine jeste nastavak izgradnje od Jošanice prema Visokom.

Zatim ekspertni tim u Ministarstvu komunikacija i transporta radi na utvrđivanju tačaka prelaza, odnosno graničnih tačaka sa Republikom Hrvatskom na jugu i na sjeveru u kontekstu tog pitanja i Ministarstvo prometa i komunikacija Federacije radi na pripremi

jedne studije, obzirom da ima problema u južnom dijelu ove trase da se istraži najoptimalniji dio te trase. Imaju tri trase. Oni će utvrditi ovom studijom koja je najoptimalnija.

Zatim imamo onu najaktuelniju ovih dana, to je pitanje samoinicijativne ponude firme BOSMAL iz Sarajeva.

Ja će dati samo jedno kratko objašnjenje po ovom pitanju. Prvo kada je u pitanju samoinicijativna ponuda jedne firme, ona je jedan od načina davanja koncesija po Zakonu o koncesijama Bosne i Hercegovine. Prvi način je onaj duža procedura za koju svi znamo kako ide i druga je po članu 25. kratka procedura, znači direktno davanje samoinicijativne ponude jedne firme. Akteri koji nose izvršenje po tom članu su nadležno ministarstvo i Komisija za koncesije. Obzirom da mi sada trenutno imamo Minsistarstvo, a nemamo komisije, taj član se i ne može do kraja realizirati, a konačna njegova realizacija ustvari je zaključenje ugovora o koncesijama. To sada naravno nije moguće.

Naše ministarstvo se našlo u jednoj malo čudnoj situaciji i ima jednu izazovnu ponudu, jako izazovnu ponudu, a s druge strane nema mogućnost da to realizuje obzirom da ta komisija nije još imenovana. To je jedna profesionalna komisija koja zahtjeva izuzetno stručne ljude koji će raditi po tom pitanju.

Ministarstvo se odlučilo da napravi jedno preliminirano prihvatanje ponude od strane Bosmala čime mu dozvoljava da uradi jedan prvi korak, a to je da osigura 300 miliona EUR-a kojima bi realizovao ono što bi mi inače realizovali iz svojih sredstava, a to je pitanje fizibilitet studije, tehničke dokumentacije i eksproprijacije. To je dakle što se tiče aktivnosti ukratko na Koridoru Vc koji imamo.

Evo izvolite ja sam za pitanja raspoložen, ako ima kakvih.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem.

Evo ja će sada otvoriti raspravu nakon vašeg uvodnog govorenja.

Ko želi prvi govoriti? Gospodin Ante Spajić.

ANTO SPAJIĆ

Gospodine predsjedatelju, štovane dame i gospodo, ovdje se radi o jednom pitanju možda koje bi trebalo izdvojiti u posebnu točku dnevnog reda i poseban sastanak na ovoj razini, jer je poznato u svijetu poslije rata da svaka država prosperira ili oparavlja se na javnim radovima, odnosno ovakvim poslovima kao što je ovaj sada predviđen koridor.

Ovdje ja nazočnog gospodina sam dobro razumio i upitao bih ga o toj ponudi koja je primamljiva od firme Bosmala da li su i još neke firme imale priliku i gdje i preko kojih, koje mogućnosti su da pokaže možda još povoljniju šansu od te koja je ovdje data? A poznato je evo ovdje pod ovim krovom da ako se želi nabaviti jedan sto ili stolica da se

moraju prikupiti 2-3 ponude, zapravo 3 ponude, a za tako velik posao, onda je neoupitno da mora biti javno, transparentno i da svako ima priliku znači da da odgovor na postavljeno pitanje. Hvala.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Spajiću. Ko još želi govoriti?
Gospodin Brka. Gospodine Brka izvolite.

OSMAN BRKA

Ja se zahvaljujem. Gospodine predsjedavajući, gospodo kolege ovo je zaista tema za koju je prethodnik čini mi se rekao da zaslužuje posebnu pažnju i tematski da bude možda tačka dnevnog reda u Parlamentu.

Meni je žao što ovdje danas nema i predsjednika Ministarskog, predsjedavajućeg Ministarskog vijeća i što nema ministra i što nema svih ljudi kojima je, nadam se kao i nama ovdje stalo do toga da Bosna jednom krene s mrtve tačke u svom razvoju. Ovo je poslije '95. poslije dejtonskog mira čini mi se najveća šansa da Bosna i Hercegovina krene putem oporavka i putem stajanja na noge da postane država koja će moći sama da neke stvari radi bez humanitarne pomoći sa strane. I nisam stručnjak, nisam ekspert za komunikacije, ali znam, informisao sam se, jer me ovo jako zaintegriralo da po Zakonu o koncesijama, čini mi se da je to član 25. omogućava državi može da bez tendera da ovakav posao jednoj firmi, jednom iza koga će stajati sigurno više svjetskih banaka. Neće stajati jedna banka.

I ja mislim da je ova ponuda takve prirode da Bosna i Hercegovina ovu šansu ne smije ispustiti. Zašto će to kazati? Imam jedan argument, to će argumentirati sa sljedećim. Vi se sjećate da je prije jedno 5-6 godina bio raspisan tender za Sarajevo-Zenica, 4 godine jel. Izvinjavam se što ne znam tačne podatke. Znam da je to bila i dat je taj posao jednoj firmi iz Francuske i znamo da nije ni metar puta se napravilo. Bio je taj tender i na tenderu su oni bili povoljniji od Bosmala i to je tako ispalio. Nismo dobili ni metar puta. Ja o tome govorim. Dobro, ali nismo dobili ni metar puta.

Dalje, Bosna i Hercegovina za ovaj put koji treba da ide od Šamca, čini mi se do Neuma nema tenderske dokumentacije. A ona se mora raditi iz riječi gospodina koji je ovdje nama objašnjavao ovdje, rekao je da bi Bosmal sa ovih 300 miliona EUR-a ustvari to uradio. Jel to su troškovi koje Bosnu i Hercegovinu oslobađaju 300 miliona EUR-a. Znači to je čist dobitak. To je čist dobitak. Neko bi možda kasnije dobio put, dobio posao pa bi onda te pare morao ovome ko je radio tu dokumentaciju, vjerovatno jel dat, uračunati ih u to. Dalje, znači ta tenderska dokumentacija je sama za sebe vrijedna ponude Bosmala.

Danas sam pročitao, a možda ste i vi pročitali u dnevnoj štampi da je jedan visoki činovnik Svjetske banke nudi 150 miliona dolara za eventualnu izgradnju te fizibilit studije o za tu tendersku dokumentaciju. Šta nam sad to treba? Ako već ima ova ponuda,

ako ima, malo mi je falilo da vam kažem, sumnjiva je i posjeta gospodina Račana unazad 5-6 dana. Da je ona došla prije 2 mjeseca nego što je Bosmal ponudio ovo, ja bih je prihvatio kako potpuno dobromanjernu. A strah me je, strah me je da se odgađa ovaj posao. Mene je toga strah. Što ne znači da se poslovi na tom putu, neće biti tenderi da se dobijaju firme i iz Hrvatske i iz Srbije i iz Crne Gore i iz neke evropske zemlje, ali najviše sigurno firme iz Bosne i Hercegovine. Ja mislim da je nama ovdje najviše svima stalo da naši ljudi dobiju posao i da mi dobijemo takav put. I za mene su tu bilo koje dileme suvišne.

Ponuda Bosmala je za mene nešto što mi zaista ne bi smjeli prokockati. Ja nisam stručnjak, rekao sam za puteve, ali sam malo geograf znate, pa malo znam Bosnu i Hercegovinu i znam otprilike te osnovne putne pravce koje bi Bosna morala od sada pa za 20 ili 30 godina da ih ima, sem ove kičme koja ide dolinom Bosne i Neretve jel. To je svakako put u pravcu zapad-istok jel od Karlovca tamo na Bihać, pa tamo na Foču i na Goražde i tamo dalje za Pazar i za Niš i za Bugarsku. To je taj jedan drugi osnovni pravac, a svakako da ta dva osnovna pravca moraju da imaju izvanredne veze i ka sjeveru i ka jugu Tuzla i Banja Luka. I to je ono što Bosna mora napraviti. To je ono što mora napraviti. Zašto ja ovo govorim? Svi dobromanjerni prijatelji koji hoće da pomognu Bosni imaju šansu da učestvuju u izgradnji drugih putnih pravaca, a ja nemam nikakvih dilema, ja kao pojedinac da ovaj put ne napravimo grešku kao što smo napravili grešku prije 4 godine i ostali bez metra puta. Jer ovi ljudi ulaze 300 miliona EUR-a da će to napraviti. To njih košta, ako ne naprave, to njih košta. To je njihov trošak. Bosna i Hercegovina nema dinara troška, a dobiće tu studiju i dobiće šansu da ima taj put za 5 godina. Da smo to uradili prije 5 godina sada bi bio taj auto put pri kraju.

I svako odgađanje toga ljudi koji traže da se to odgodi za mene je sumnjivo jesu li dobromanjerni prema svakom građaninu Bosne i Hercegovine. Toliko sam htio da kažem.

I još jedno, samo izvinjavam se jedno pitanje koje je za mene više tehničke narave, ovo je za vas pitanje. Nemamo formiranu ovu komisiju. Jeste, koncesionu komisiju. Ja vas molim zar to, to je za mene tehničko pitanje. To ministarsko vijeće treba da nađe eksperte, ako ih ima u Bosni, ako ih nema u Bosni da ih nađe vani, da ih Parlament potvrди i da imamo tu za mjesec dana tu komisiju. To za neme, to je samo pitanje dobre volje. Ja sam obradovan, pazite, ja sam sretan što je to na nivou Predsjedništva države, naše predsjedništvo zaokuržuje da li to treba uraditi. Ja sam sretan što to govori gospodin Terzić, što to govori ministar za komunikacije gospodin Dokić, što su zainteresovani. Ja hoću da vjerujem da taj, da će ovo da ide i da ćemo sve smetnje i mi ovdje iz Parlamenta pomoći da se one otklone i da taj posao krene. Hvala vam.

VELIMIR JUKIĆ
Gospodin Pamuk.

MUSTAFA PAMUK

Još vas jednom pozdravljam. Ja drage kolege smatram i mi kada smo raspravljali na Kolegijumu o potreb ida se ovo stavi na dnevni red, mi smo mislili da kolege iz Parlamenta budu maksimalno informirane o tome šta se radi u ovoj oblasti, dokle smo došli i da jednostavno na ovo sve što čitamo u štampi, što čujemo u glasilima, što čujemo u medijima, jel, da smo u toku i da znamo nešto više od onoga šta možemo pročitati u medijima.

I mislim da je to informacija, da je to trebao biti smisao informacije. Raspravljati o tome hoćemo li ovo, ili hoćemo li ono i trebamo li ovo i trebamo li ono, ja mislim da nema u ovom momentu nema smisla. To je suviše stručna stvar, suviše jaka i ozbiljna stvar, da treba ozbiljne analize i trebamo vjerovati u ovom momentu Vijeću ministara i Ministarstvu da će uraditi najbolje što može. Ono što jeste sigurno jeste da postoji značajna potreba u Bosni i Hercegovini za tim putnim pravcem. Značajna potreba za tim auto putom i ono što jeste sigurno također da Bosna i Hercegovina nema za to sredstava da sama napravi i ono što jeste sigurno da Bosna i Hercegovina nema jaku građevinsku operativu da može to napraviti, izvesti građevinski sama. Moraju doći, sasvim jasno firme iz vana i normalno da će ljudi koji rade taj posao osmislići kompletну kombinaciju i naći najbolja rješenja. Ja ne bih volio da danas vodimo raspravu šta bi trebalo uraditi, jer sam siguran da ćemo ući u grešku.

Siguran sam da nećemo dati ni prave sugestije, ali sam osoba koja misli da Parlament mora biti maksimalno u toku sa ovim projektom. I zato molim vas ja ako može da se ne iscrpljujemo na tim raspravama. Hvala vam puno.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem. Gospodin Milojević, pa gospodin Radović.

GORAN MILOJEVIĆ

Cijenjene kolege, ja ću vrlo kratko. Svakao da dajem podršku ovom projektu ukupnom, jer kako ćemo ići u Evropu ako nećemo dobrim putevima. Ne bih ulazio i širio dalje ovu elaboraciju koju je započeo gospodin Brka o mogućim sljedećim pravcima na vjerujem u naš Savjet ministara, odnosno vjerujem u naše stručne ljude da će naći prava rješenja za to. Svakako da ćemo i mi vjerovatno trebati dati verifikaciju za to.

Ja smatram da je, da se malo i našalim ovaj projekat ovog auto puta počeo transparentno, jer ovo sve danas što smo čuli od predstavnika Savjeta ministara, mogli smo pročitati u novinama jel. Ništa novo nismo čuli.

Ja imam nekoliko pitanja i ukoliko je moguće dobiti danas odgovor na njih. Tek u stvari ova fizibiliti studija pokazati ekonomsku opravdanost ovog puta, odnosno koliki će period eksploatacije biti potreban da se taj put isplati investitoru? Iz onoga što sam ja čitao u vezi sa ovim radnjama, uobičajeno je da ove koncesije traju negdje od 28 do 30 godina. Ja sam pročitao jednu špekulaciju, pretpostavljam špekulacija da se će ovo biti 40 godina.

Ali nigdje je znači jasno se nije izjasnio ni Savjet ministara, a koliko znam ni predstavnici ove firme Bosmal.

Dakle to su ta neka pitanja koja su sigurno veoma značajna za Bosnu i Hercegovinu. Naime, ja se bojim jedne situacije sada kada Bosmal uloži 300 miliona dolara ili EUR-a, ne znam i napravi tu fizibiliti studiju i ona će mu dakle dati odgovore na mnoga pitanja – može li onda doći do određene situacije da ta firma ucjenjuje državu Bosnu i Hercegovinu, jer je ona znači već ušla u taj posao i praktično nema više konkurenčije? To je dakle jedno od pitanja. Ja pretpostavjam da se to može desiti iako stvarno ne, ovo sve što znam o toj firmi znam da je afirmativno i pozitivno, jer to je firma koja se dokazuje i sa ovim najvećim objektom sad najvišim koji će biti na Balkanu, ova zgrada ovdje u Banja Luci, u Sarajevu. Volio bih da je u Banja Luci.

Što se tiče posjete predsjednika Vlade Hrvatske gospodina Račana, ja zaista nisam shvatio ovako, nisam shvatio na način kako su, kako su reagovali pojedini bošnjački političari. Znači mislim da nije dočekan, odnosno da tumačenje te njegove posjete da im se daje nekakva drugačija konotacija. Ja sam shvatio posjetu gospodina Račana, imao sam prilike, bio sam u delegaciji skupštinskog rukovodstva koja je s njim razgovarala najviše o ovome njegovu zabrinutost. On se upravo, kako sam ja shvatio prepao da mi opet ne uđemo u neku priču, to što je spominjao gospodin Brka ovo je prije četiri godine, pa da se opet četiri godine mi zapletemo u.

OSMAN BRKA

Mi se o tome trebamo brinuti, a ne on

GORAN MILOJEVIĆ

Pa, on je nama jasno rekao da je jedan od najvećih nacionalnih interesa Hrvatske upravo isto taj put, jer on će povezivati istočnu i južnu Hrvatsku.

Dakle, evo to su ta neka pitanja koja, ja bih molio predstavnike Savjeta ministara iz ovoga, ako je moguće dati neki odgovor. A kažem ključno pitanje je znači – kakav će biti kakva će ljubav biti između države Bosne i Hercegovine u momentu kada se završi fizibiliti studija i fime Bosmal koja je po zakonu samoinicijativno predložila ovu koncesiju?

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Milojeviću. Gospodin Nade Radović.

NADE RADOVIĆ

Poštovano predsjedništvo, dozvolite mi da, u potpunosti podržavam gospodina Pamuka, mislim da nije ovo mjesto, niti smo mi nadležni da rješavamo pitanje Koridora Vc ni načina izgradnje. Sigurno da niko od delegata ne dovodi u pitanje izgradnju, da je to prioritet i da se on mora rješavati onako kako se i rješava. Ono što sam htio ovdje naglasiti, a što možda mi kao dio Parlamentarne skupštine smo zabrinuti da nismo

formirali odgovarajuće institucije koje su neophodne u daljem razvoju Bosne i Hercegovine. Prije svega se odnosi na Zakon o koncesiji u Federaciji Bosne i Hercegovine i na nivou države Bosne i Hercegovine i odgovarajuće podzakonske akte i komisije za koncesije. Jer nije samo Koridor C₅ nego ćemo imati potrebu i za drugim koncesijama i drugim opštenarodnim bogastvima o kojima ćemo davati na eksploataciju ili na upotrebu nekome ko ima pare, jer mi tih para nemamo. I neosporno je da mi moramo to ubrzati.

Takođe nisam zabrinut za, ustvari ako ima više kandidata i više zainteresovanih. To je dobro za Bosnu i Hercegovinu. Mogu da budem zabrinut ako se samo jedan javio, onda je postojalo pitanje kako ćemo u aranžmanu sa tim proći i hoćemo li dobro proći. Možda ćemo samo na početku imati prijemčljive, što bi rekli uslove, ali pitanje u eksploataciji i kako ćemo regulativom regulisati koncesionu naknadu i troškove koje trebaju naši građani i oni svi koji koriste taj put da plačaju. I zato je dobro ako ima više zainteresovanih. Što se tiče fizibiliti studije ona će ...sve to svoje, ekonomsku opravdanost i potrebu i mislim da nju treba ubrzati. Što budemo prije imali tu studiju, sve je, skraćujemo vrijeme izgradnje i sve je bolje dakle ne propuštamo nešto što nam ne smijemo da ostanemo jedno slijepo ostvoro u Evropi koja je povezana. A mislim da sada u sadašnjem momentu kakva je situacija sa industrijom i ostalim resursima Bosne i Hercegovine da su ovi javni radovi i komunikacije šansa da kroz komunikacije i usluge po pitanju komunikacija možemo značajna dobiti sredstva u Bosni i Hercegovini.

I zato bih ja ovo shvatio kako informaciju i preporuku odgovarajućim organima da rješavaju svako u svojoj nadležnosti. Toliko i hvala vam.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Radoviću. Gospodin Zrno.

BRANKO ZRNO

Sve vas još jednom pozdravljam. Ja ću govoriti bez emocija, nemam ni potrebe, jer kada je puno novca u pitanju onda evo emocije nisu potrebne. Znači ovdje jednostavno razgovaramo kao normalni parlamentarci. Ja mislim da nam nitko nema pravo uskratiti ako ništa pitanje. Odgovor može se, to smo već do sada spoznali, dobiti se odgovor i ne mora, vrlo često. Ali valjda na pitanje imamo pravo.

Drugo. Ja nisam izišao kao navijač. Kampanja jeste krenula, možda malo prerano, a možda nekim i prekasno.

Treće. Ja uopće ne znam koja firma se i kako zove.

Četvrto. Kada molim boga da kiša pada, onda stvarno molim boga da kiša pada u zemlji u kojoj ja živim, a zove se Bosna i Hercegovina.

Prema tome, nemojmo sad jedni biti malo više, jedni malo manje pravu, jedni malo više voliti, jedni malo manje voliti. Ono što mi je zasmetalo u svemu ovomu jeste

prešutno uskraćivanje apsolutno svih informacija koje su vezane, nažalost ni to još ne znamo, uz 3 do 5 milijardi, ne znam je li dolara ili je ovih EUR-a. Nije ni bitno. To je tu negdje. Ja hoću znati, jer znam što za ovu zemlju znači, novac neće doći đaba, ako će ga ta cesta vraćati 40 godina, znači da ćemo na njoj tom koji ju je izgradio dati 20 milijardi dolara. To je jasno. To je poslovna politika. Ail je isto tako činjenica da nama treba cesta i da ćemo je graditi, da je moramo izgraditi. Ali mi nije jasno da zbog te ceste u ovu zemlju nije trebalo doći ne Račan, nego i predsjednik mađarske vlade i predsjednik češke vlade i predsjednik poljske vlade, oprostite, najprije jer smo zaboravili. Ova cesta nije cesta, ovo je evropski koridor i nije ovo kadrma bosanskohercegovačka koja će povezati 8 ili 10 ili 30 čaršija, nego evropska cesta koja će ovu državu direktno odvesti i u Brisel i u Strazburg. O tomu se radi. I to je suština ove ceste. Ova cesta koja će omogućiti ljudima normalna život, odnosno koja će omogućiti početak normalna života. O tomu se radi kada je riječ o ovoj cesti. Možda netko ima više informacija direktnih od Račana pa može pričati, odnosno dovoditi u sumnju dolazak predsjednika jedne vlade, predstavnika jedne države, što mi je apsolutno izvan pameti.

O tomu ja govorim. Zapravo ovaj parlament po meni hoće samo čiste račune. Ja bih najsrcejniji čovjek bio na Svijetu da se slučajno u ovoj ponudi našao konzorcij građevinske operative Bosne i Hercegovine oba njena entiteta i da taj konzorcij svojim novcem gradi ovu cestu i da mu ta cesta vraća taj novac. Jasno je, ljudi grade i svugdje svatko gradi, pa ne gradi Račanova operativa Hrvatsku. Hrvatsku je počeo graditi američki Behtel i drugi njegov dio Behtel i turske firme. I one sada rade ličku, jel se tako zove, ne znam ni ja. Znači to je najmanje važno tko će graditi, ali je važno da ne budemo taoci onoga ko će graditi.

Zar nije logično pitanje moga kolege do predsjednika u ovome domu gospodina Milojevića. Hoćemo li mi postati taoci, sasvim je svejedno. Je li to Behtel, jel to Konstruktor ili se nekako drugačije zove, kako se ovo zove, zaboravio sam Bosmal. To je načelo po kojem ne trebamo, nego moramo razgovarati u ovome parlamentu i izvan ovoga parlamenta ne može se dešavati ništa. I ovdje treba doći i Terzić i svi ministri, a ne samo ministar Dokić i o ovomu razgovarati i u ovom parlamentu i o ovomu dolje parlamentu, odnosno susjednom parlamentu i u Parlamentu Federacije BiH i u Parlamentu Republike Srpske. Ako ćemo graditi koridor koji se zove Vc. Zahvalujem.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Zrni. Ako se niko ne javlja, ja bih nekoliko.

Gospodin Neimarlija pa ću onda ja. Dajte vi, ja imam prednost ovdje ovog mikrofona. Izvolite vi, ja ću, ja sam strpljiv.

HILMO NEIMARLIJA

Nisam imao namjeru cijenjene kolege izaći, ali u potpunosti razumijem malu nedosljednost kolege Zrne koji se plediro da se govorи bez emocija i samog su ga ipak u neka doba ponjeli emocije i mislim da nam je svima jasno zašto. Ovo je veliki projekat

vrlo značajan, vrlo ozbiljan, mislim sa značajnim značenjima koje je čak nepotrebno i definirati.

Ja sam htio samo da sa svoje strane, prije nego što gospodin iz Ministarstva nam pruži odgovore, plediram da mi ovo danas uzmemu kao malu predigru parlamentarnu za ozbiljnju raspravu o ovom pitanju kada se za to steknu uvjeti. Podsjetio bih još samo da ne trebamo bježati od i emocija i žučnih rasprava. Pratio sam i dijelom mi je poznato kako se i u Hrvatskoj i u hrvatskom Saboru i u odnosu Vlade i Sabora i u odnosu ministra Gačića i pojedinih sabornika recimo predstavlja, prezentira, prati izgradnja ovih puteva u Hrvatskoj. Ima tu i emocija, ima tu i sukoba, sudaranja, rasprava itd. što je sve sasvim normalno. Biće toga i kod nas. Naravno Hrvatska je u povoljnijem položaju i ona pravi zapravo sa kreditnim sredstvima koje je ona osigurala svoje puteve. Mi, naša Bosna i Hercegovina nije u toj prilici i da ne bi upadali u emocije, mislim nama je svima ovdje jako, jako i razumljivo sasvim da koncesija bilo koja pa i ova nije prvo i najsretnije rješenje, nego nažalost najbolje rješenje poslije izgubljenih normlanih rješenja, da tako kažem. Molim.

MUSTAFA PAMUK
Najbolje moguće

HILMO NEIMARLIJA

Zapravo najbolje moguće rješenje, tako da ga niti trebamo ga zakivati u zvjezde niti ga trebamo oplakivati. Mislim to je najbolje moguće rješenje koje imamo na raspolaganju.

Međutim, ja bih dakle da izbjegnemo za sada i ove vrednovanja zapravo i zato sam izašao, bez obzira što nam je teško oteti se i emocijama i potrebi da se i vrednosno postavljamo prema nečemu od čega u mnogome zavisi zapravo budućnost i naše ekonomije i svega onoga što se na ekonomiju izravno vezuje, a to je malte ne cijelokupni društveni život.

Plediro bih iz jednostavnog razloga što recimo i ova procjena, razumijem u potpunosti kolegu Zrnu kome je se otelo recimo, ipak jedno vrednovanje recimo i ovog sada aranžmana koji se pravi u smislu ako bude 40 godina zaradit će se. Pa niko ne bi ulazio ni u kakav posao bez potrebe da zaradi. Međutim, zašto tolika trebaju sredstva za ovu fizibilitetu studiju. Vi znate koje su, koji su naporci potrebni strukovni, da ne kažem naučni da se i recimo predviđi protok vozila i moguća zarada i da se na osnovu toga odredi za koliko godina se eventualno to može isplatiti. Mislim to je ipak nauka ljudi i ja nisam zato da se mi upuštamo sad za sad u ta pitanja. Zato će se i raditi ta studija.

Ali, dakle, zato sam da ovo bude samo najava ili otvranja, zato sam da Parlament ima puni uvid, maksimalni uvid u odvijanje cijelog ovog projekta i zato sam kako je ovdje isto kazano da informacije o ovome ne dobivamo iz medija. Gospodinu, naravno i sa svoje strane izražavam dobrodošlicu u naš dom, ali sve što nam je kazao sa svoje strane ovaj zapravo mogu da ponovim da smo to svi ovdje mi već znali iz medija. Držim

da je to suviše ozbiljan projekat i predlažem, ne samo posebnu tačku, nego ako ne cijelu tematsku sjednicu kada bude vrijeme i Skupštine i zajedničku ili bar dio tematske, tematski dio jednog zasjedanja.

Međutim, kada se steknu uvjeti da se ne bismo trošili sada u vrednovanja u neka moguća i politiziranja, dakle predlažem da primimo ove informacije i da nam ovo bude uvođenje zapravo ovo formalno, jer sadržajno nije, nije ni moguće objektivno. Mi možemo danas samo da razgovaramo o onome što znamo i što cijela naša javnost zna, ali da budemo pravovremeno uvedeni i obaveštavani, jer se radi o izuzetno ozbiljnog projektu. S tim što ponavljam i u drugim zemljama slični projekti također uključuju vrlo ozbiljne rasprave. Nigdje se ovakvi projekti ne odvijaju glatko i u zemljama koje imaju neusporedivo i jače ekonomije i jače građevinske potencijale za recimo realizaciju ovakvih poslova, pa se ni mi ne trebamo plašiti i budućih rasprava i nedoumica i eventualno sudaranja Parlamenta i Vlade. Svaka vlada hoće da vlada, pa i naš Savjet ministara, Parlament je taj da je zaustavi, da je nauči da vlada po zakonu. Hvala lijepo.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Neimarliji.

Evo ja ču sada dati za pravo sebi da kažem nekoliko riječi o ovome poslu. Pa ovo je svakako vrlo interesantna tema i tema koja mislim da ne ostavlja nikoga ravnodušnim kod svih stanovnika Bosne i Hercegovine. Naravno da smo svi zainteresirani i opredjeljeni da se razvoj jedne države, znači naše države Bosne i Hercegovine ne može zamisliti nikako bez razvoja infrastrukture, a ovdje sada mislim konkretno cestovne strukture.

Isto tako vrlo je bitno da smo na jednoj od konferencija kada se govorilo o međunarodnim koridorima dogovorili i uključili naš koridor Koridor Vc u međunarodne koridore. I evo došlo je na red da razgovaramo o gradnji ceste u ovom koridoru.

Najprije meni ovdje mnoge stvari nisu poredane kako treba i čini mi se da se ne ide pravim putem i zato ja ovo želim govoriti u pravcu da to dovedemo sve u one okvire kako bi stvarno ovaj važni posao napravili brzo, jeftino, i za Bosnu i Hercegovinu najisplativije. Istina, da nama najprije fale i zakonske regulative, prije svega fali nam jedan vrlo važan zakon koji je čak i uvjet naš za priključenje ovim evroatlanskim integracijama, a to je Zakon o nabavci roba, usluga i dodjeli, odnosno ustupanju radova. Poznato nam je svima da u našim izvješćima o reviziji i poslovanju institucija Bosne i Hercegovine svima od reda najveće zamjerke stoje upravo u tom dijelu dakle ne primjenjivanje tih normi i te prakse. Istina, postoje entitetski zakoni, pa se onda vjerujem ipak ovi ljudi koji vode poslove koji su odgovorni za poslovanje ovih institucija pozivaju na te propise. Istina postoji u jednom našem zakonu Bosne i Hercegovine neke odredbe, međutim odnose se na vanjsku trgovinu i između znači vanka, a ne unutar zemlje itd. Znači potrebno je donjeti što prije ovakav zakon.

Međutim ovo spominjem iz razloga što vidimo da ono što nam drugi zamjeraju nedovoljna transparentnost i neravnopravan i nejednaka mogućnost i šanse dostupa svih zainteresiranih za neki posao. A najbolji primjer da se mi i dalje pokušavamo ili ne radimo dovoljno u tom pravcu da ovo riješimo je upravo evo dosadašnje aktivnosti u načinu, ja već čitam dodjele koncesije, ne zna se ni koliko vrijedne, nego se samo ide stime da je firma Bosmal prije ne znam ni ja koliko, ne mjesec ili dva podnjela ponudu samoinicijativno za gradnju ovog koridora. Vrlo interesantno pojavila se jedna cifra koja je opet cifra, ne znam ni ja od kuda, dakle 300 miliona dolara. Okruglo. Vjerovatno to i jeste toliko, ili je puno manje, ili je puno više. Ja ne znam nikoga u ovoj zemlji da zna o tome reći išta više. Ispričavam se svima.

Nadalje, pozivamo se na zakon važeći, postojeći, Zakon o koncesijama. Istina članak 25., ja sam ga proučavao, pročitao sam ga barem 20 puta u ovih zadnjih 5-6 dana upravo spremajući se govoriti o ovoj temi i ja moram priznati nisam pravnik, ponoviću nisam pravnik, ali nisam siguran da se ovaj članak može i da se ispravno tumači na način kao što se želi tumačiti, a to je da se evo, bez znači postojanja komisije koja je obvezna i po ovom članku i ona je glavna i po ovom članku, a nema je nikako može raditi bilo šta, a naročito u drugoj točki pod a) kada kaže - da projekat koji je predmet predložene koncesije može biti ostvaren samo u slučaju ako se koristi proces projektiranja, metodologija ili koncept inženjeringa na koji ponuđač ima isključiva prava. Ja ne znam da ima neko takva prava u ovom poslu.

Nadalje, u točki 3. - ministarstvo podnosi zahtjev komisiji za dobivanje ovlaštenja za pregovore ponušača ukoliko ocjeni da postoji javni interes za koncesiju. Dakle Komisiji, ponovo nje nema. Ja predlažem da se Vijeće ministara žurno pozabavi ovim poslom koji je trebalo poodavno uraditi.

Nadalje, u točki 5. – ministarstvo ne može zaključiti ugovor o koncesiji na osnovu samoinicijativne ponude ako ne dobije ovlaštenja od komisije i u tom slučaju koncesiju dodjeljuje u skladu sa postupkom propisanim ovim zakonom.

Ja sam se ovdje samo pozvao na odredbe ovog zakona i ja će ponoviti i ja to ne vidim da se ispravno radi. Smatram da je ovo vrlo važan projekat. Radi se o velikim sredstvima i mislim da se ne bi trebali dovoditi u situaciju da nam sutra netko, a hoće sigurno iz svijeta prigovori na netransparentnosti, ja bih rekao ovdje upitno i po zakonu da li se vrši i radi ovaj posao.

Ja smatram da je ponuda Bosmala vrlo interesantna. Smatram da je Bosmal, iako o njemu ne znam puno, ozbiljna firma koja stvarno na osnovu saznanja koji su oni došli, zainteresirana graditi ovaj auto put i to je vrlo dobro. Međutim, isto tako smatram da je obveza Vijeća ministara, odnosno Bosne i Hercegovine isto tako postupiti u skladu sa normama kao što to postupaju inače u svijetu kom mi hoćemo biti dio, da se ovome razgovara potpuno transparentno, da se raspiše međunarodni natječaj i da se onda prijave svi zainteresirani.

Ja mislim da će na taj način biti sigurno ponuda kvalitetnija ako bude Bosmalova, što je možda i najvjerojatnije, zašto ne itd. Inače sve drugačije od toga ja smatram da nije dobro i da nas ne vodi dobrom i ja se bojim da nećemo dobiti ono što mi svi očekujemo. I

mi možda sada mislimo da nam je bitno, ne znam ni ja 15 dana, mjesec dana, dva, mislim da nije. Ako se bude radilo na pravi način onda ćemo uštedjeti možda i godine u gradnji auto ceste, što je krajnji cilj gotova auto cesta, a ne da se brzo počne nekakav posao koji se počne raditi možda na krivi način itd. A o tome ko bi radio, ko će raditi, itd. o tome mislim da ne treba govoriti. Naš je interes dakako da se u taj posao, koliko bude moguće uključe domaće i firme i struka itd. itd. O tome ne treba previše govoriti.

I evo ja ču stvarno zaključiti. Mislim da o ovim stvarima ne bi trebalo poprijeko odlučivati i ne bi trebalo napraviti grešku. Bosna i Hercegovina jeste siromašna zemlja, međutim, bilo bi najlogičnije i najpametnije, ako je ikako to moguće, to će biti na kraju evo moje i nekakav prijedlog, iako ja naravno mogu predlagati bilo šta, ali pitanje je šta je realno, a moj prijedlog je da bi bilo najbolje da Bosna i Hercegovina sama nađe sredstva i osigura, ne znam ni ja koliko je to, 300 ili 400 miliona EUR-a ili dolara i uradi ovaj prvi dio posla. Dakle uradi fizibiliti studiju, uradi tehničku dokumentaciju i riješi otkup zemljišta. Nakon toga onda fino međunarodni tender raspiše se i prikupe se ponude.

Mislim onda nas niko ne može ...što je najbitnije. Niko nas ne može ucjenjivati, niko ne može reći da je nešto već uradio, jer je to uradila država Bosna i Hercegovina. E onda bi mi bili, siguran sam u puno povoljnijoj poziciji, imali bi puno povoljnije konačne uvjete za izgradnju ove ceste, mislim u smislu svih uvjeta, naročito oko duljine koncepcije itd.

Ko dalje želi govoriti? Nema boga pitanja. Samo ako još ima neko pa će onda gospodin Bašić.

Ako nema gospodine Bašiću izvolite, pitanja je bilo puno. A Bajrambašić, pardon. Dobro, Bašić je kraće, sada koje je ljepše.

MUSTAFA PAMUK

E pa bajram je bolje.

IZET BAJRAMBAŠIĆ

Ja ču, ovdje ima mislim moram reći svoje lično, utisak ovaj. Zasita mi je drago što ste toliko informisani o svemu i ova potpora da se radi ustvari je najveća potpora svim ljudima koji će raditi na ovim ili sličnim poslovima.

Prva stvar kada su ova odlučivanja u pitanju. Ja moram reći da se bavim od decembra '96. godine isključivo privatnom investicijom u infrastrukturi i član sam UN kao ekspert iz Bosne i Hercegovine sa 26 predstavnika drugih zemalja iz Evrope u jednoj aliansi koja podupire direktna strana ulaganja u infrastrukturu.

Zakoni koji se kod nas donose po ovom pitanju su na najvišem nivou evropskom, vrlo su elastični i fleksibilni i daju mogućnost investitoru da se pojavljuje na različite načine i u različitim oblicima. Znači zavisi od naše sposobnosti kako ga možemo prihvati. Ovaj zakon o koncesijama vjerovatno je jedan od najboljih zakona u

Jugoistočnoj Evropi i centrala koji je donesen kod nas i tu je dat posao i ovlaštenje profesionalnoj komisiji izabran od eksperata različite struke inžinjera ekonomista, finansijera i pravnika koji će isključivo raditi samo na tim pitanjima. Dakle ovo sve što mi danas postavljamo kao pitanja ti će ljudi raditi taj posao. I imaju dakle parlamentarno povjerenje da oni to rade i čine.

Na početku ovog svog izlaganja danas kratkoga sam rekao da po zakonu o ovom postoje dva puta. Jedan je znači duga procedura i druga je kratka procedura. Mi vjerovatno ne bi išli na kratku proceduru, ili sačekali bi komisiju i sve da se to riješi, ali ova situacija koja jeste jednostavno nas je ubrzala da pokušamo naći mogućnosti po toj kratkoj proceduri po članu 25. i da ubrzamo formiranje komisije. Ništa i niko neće dobiti koncesiju bez komisije. To je, sve je protuzakonito drugo jel.

Kada je u pitanju ova dilema da li iz svojih sredstava, da li se zaduživati itd. primjeri Slovenije i Hrvatske su apsolutno ne prihvatljivi za nas. Izgradnjom ceste Bosiljevo-Split-Zadar Hrvatska se penje na dug od 17 milijardi dolara sa sadašnjih 11 milijardi. To recimo za jednu Bosnu i Hercegovinu bi bilo uništavanje. Proračuni svi govore o tome, ako bi se Bosna i Hercegovina zaduživala, ja sam radio u Direkciji za ceste Federacije 3,5 godine i radio sam na pripremi ceste Zenica-Sarajevo i sve detalje jako dobro znam i zašto nije uspjelo itd. Ako bi mi se zaduživali, prvi sektori koji bi stradali je školstvo i zdravstvo. To bi izgubili i ovo što imamo bi izgubili. Onda ide poslije kultura itd. I jučer je Vlada Federacije, to je samo potvrda naše moći finansijske donjela odluku da se u javnim preduzećima napravi ušteda od 10% na plaćama i na troškovima da bi se formirao poseban fond u Budžetu za mirovine i za socijalne slučajeve. Dakle, od prvih pola godine 10% sve ide dole, da bi se taj fond formirao. Nisu spominjali ceste ni fizibiliti studiju, iako su neophodne.

Drugo, studiju koju će raditi za južni dio ove ceste će finansirati telekom. Znači opet nije iz budžeta. Ovo samo govorim o tome koliko smo mi u mogućnosti da iz svojih sredstava nešto radimo. Dakle, opredjeljenje koje postoji jeste da iz sredstava prikupljenih od strane goriva, znači i prilikom registracije vozila i dodatna kreditna zaduženja idu isključivo za rekonstrukcije i održavanje cesta. Bosna i Hercegovina je prva u Evropi po broju poginulih putnika na cestama. Prva. Pazite, prošli smo mi i Albaniju i Hrvatsku i Sloveniju i sve. Mi smo prvi sada. I Sjjetska banka je dala jedan kredit samo radi toga da da podršku da se crne tačke otklanjaju itd. i obje direkcije, moram reći i prošle godine i ove rade fantastično. Recimo u Federaciji je predviđeno preko 56 crnih tačaka da se rekonstruiše ove godine. I to je taj segment održavanja. Čak se izradnja potpuno odvaja od tih direkcija. Vidite u Hrvatskoj imaju ministarstvo kompletno za javne radove. Znači njihova uprava za ceste uopće ne radi te poslove. Izgradnju rade drugi.

Ovo je samo malo bilo za uvod. Što se tiče pitanja ja ću samo preletiti malo.

Gospodin Spajić je pitao – zašto ne ide javni tender. Evo već smo odgovorili. Znači ima mogućnost i javnog tendera i ima mogućnost ova. Ovaj prvi potez sa Bosmalom je davanje njemu šansi da uradi prvi dio posla. Nije isključeno ako komisija odluči da se ide po drugoj proceduri da ne ide javni tender opet. Imate slučajeva, recimo

država finansira i projekat i fizibiliti studiju i sve i u tenderu stavi klauzulu da je koncesionar dužan iskupiti dokumentaciju i nadoknaditi troškove države. Recimo u ovom slučaju može biti da je dužan nadoknaditi troškove Bosmalu, kao što smo imali ako se sjećate tender za Eronet, za prodaju Eronet-a treće licence. Stajalo je da je dužan novi vlasnik licence otkupiti od Eroneta sve što je uložio. Mislim to su stvari već o procedurama.

Kada je u pitanju rok, mislim da je gospodin Milojević postavio pitanje roka koncesije, pismo koje je Vlada, odnosno Ministarstvo komunikacija odgovara Bosmalu stoji upravo ovako kako je rečeno – da će se koncesija utvrditi u ugovoru prema fizibiliti studiju i prema troškovima itd. sve. Dakle niko ništa ne prihvata u ovom pismu po tom pitanju.

300 miliona ne podrazumjeva samo tehničku dokumentaciju, već podrazumjeva i eksproprijaciju zemljišta. Znači plaćanje vlasnicima zemlje. Mislim ne znamo da li je 100 miliona ili je 300. Mislim to je sada pitanje, ne znamo koliko ima državne šume, jer mi ne znamo zapravo mikro lokaciju trase još uvijek. To se ne zna još.

Što se tiče dolaska gospodina Račana on je stvarno nama puno pomogao u ministarstvu oko mnogih stvari. Prije toga je bilo nekoliko sastanaka sa njihovim ekspertima iz ministarstva, zatim je bio trojni sastanak ministara transporta Mađarske, Bosne i Hercegovine i Hrvatske ovdje u Sarajevu prije 3 sedmice. Novi je sastanak sada 25. u Osijeku. Samo je pitanje Koridora Vc. Tako da taj regionalni faktor pokušavamo zadovoljiti.

Ovo što je podrška ovih koji su govorili za organizovanje komisije, mislim da je to neophodna stvar i da to treba što prije naložiti da se to formira. Jer mislim, prvi predsjednik komisije je stranac, predviđen po zakonu. To bi mogao biti dodatni problem kako ga naći. Ali svakako komisiju treba do 1. septembra imenovati. Mislim iza toga je svaki rok besmislen.

Jedno je još bilo pitanje, ja se izvinjavam. Gospodin Jukić, ovo mislim tretiranje ovog člana to je potpuno tako. Vidite ja sam rekao na početku. Znači dva su aktera za član 25. ministarstvo i komisija. Jedno bez drugog ne može raditi. Ministarstvo sve što sada radi to je načelno, to je pleniminarno, to ništa nije u skladu sa kaže na osnovu toga itd.itd. Znači bez komisije nije moguće ništa tu uraditi.

Evo to je ukratko. Ne znam jesam li nešto preskočio, ako jesam volio bih, jer imam stvano te informacije po tom pitanju potpune. Ja vam se zahvalujem.

VELIMIR JUKIĆ

Zahvaljujem gospodinu Bajrambašiću, ispričavam se što sam rekao pogrešno prezime.

Ima li netko još nakon ovih dodatnih objašnjenja i informacija što smo čuli? Samo po zakonu i u skladu sa i međunarodnim pravilima i normama.

Dobro, ja bih ovdje da zaključimo možda jedno ipak, mislim da je to iz ovoga proisteklo, iako evo je i zamjenik ministra to i spominjao da je to bitno, a zapravo je to po zakonu obvezno da se komisija za koncesije što prije imenuje. Ima tu stvarno i procedura dosta, ima rečeno odakle koliko članova itd. i nije to ni jednostavno. Ima tu jednostavno procedura će trajati sigurno najmanje mjesec, dva dana imenovanje ove komisije. Ja sam onako malo to slagivao kako ide itd.

Znači da donesemo zaključak, iako to je obveza, ne znam da li i treba, ipak da se komisija što prije imenuje, jer ovo sve drugo je čini mi se ovako malo posao koji evo pripreman za komisiju, ipak komisija donosi o tome odluku.

Ima li još neko potrebe govoriti o ovome ili ćemo ovo privoditi kraju. Hoćemo li ovaj zaključak usvojiti da se komisija što prije, onaj za koncesije imenuje.

Ko je zato, evo da ipak?

BOŠKO ŠILJEGOVIĆ

Može, evo ja se dobровoljno javljam za tu komisiju.

VELIMIR JUKIĆ

Ako bude problem oko članova.

ZORAN SPASOJEVIĆ

Sukob interesa.

VELIMIR JUKIĆ

Protiv?

Uzdržan?

Konstatiram da smo jednoglasno donjeli znači zaključak da se nastave aktivnosti

/zajednička diskusija/

VELIMIR JUKIĆ

Jer vidite onaj o konačnoj odluci obavještava se i Parlament itd.

Ja zahvaljujem svima, zahvaljujem na strpljenju i evo doprinisu našem današnjem kvalitetnom radu.

Sjednica je završila sa radom u 16,20 sati.